

Herning
Kommune

Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

HERNING KOMMUNE

1. tillæg til §12 miljøgodkendelse af

Gl. Refning
Løgagervej 6
7550 Sørvad

Afgørelsesdato: 21. oktober 2014
Sags nr.: 09.17.00-P19-10-14

Registreringsblad

Dato for godkendelse:	21. oktober 2014
CVR-nr.	21 69 07 40
CHR nr.	109493
Ejendomsnummer	904584
Adresse	Løgagervej 6 7550 Sørvad
Matr. nr. (ejerlav)	1o, Sdr. lund, Vinding 4m, 4p, 5a og 6q, Vognstrupvej By Vinding
Ansøgers navn og adresse	Morten Bjerre Nielsen Løgagervej 6 7550 Sørvad Tlf. nr. 97 43 87 33 og mobil nr. 40 45 10 33 E-mail: mortenbjerre@mail.dk
Konsulent	Heden og Fjorden v/ Helle Borum Tlf. nr. 96 29 66 66 E-mail: hbo@hflc.dk
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune
Miljøsagsbehandler	Kirsten Brødbæk
Kvalitetssikring	Niels O. Jensen

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	6
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	7
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ GL. REFNING, SØRVAD.....	9
DRIFT OG INDRETNING	9
ÅRSPRODUKTION	9
AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI.....	10
FODER.....	10
UDBRINGNINGSAREALER	11
EGENKONTROLVILKÅR.....	12
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING.....	15
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	15
UDTALELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	15
AFTALEAREALER.....	15
VURDERINGSGRUNDLAG	15
REDEGØRELSE OM IKKE-SAMDRIFT.....	15
BIAKTIVITETER	16
NABOFORHOLD	18
PÅVIRKNING AF JORD	19
PÅVIRKNING AF GRUNDEVAND.....	21
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	22
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-VANDOMRÅDER.....	24
NITRATPÅVIRKNING AF NISSUM FJORD	25
FOSFORPÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD.....	31
PÅVIRKNING AF NATUR	33
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.....	39
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ.....	40
GENNEMGANG AF BAT FOR GL. REFNING, SØRVAD.....	44
BAT – MANAGEMENT.....	44
BAT – FODER.....	45
BAT – STALDINDRETNING	45
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	46
BAT – OPBEVARING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	47
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	47
SAMLET VURDERING AF BAT	48
OVERSIGT OVER BILAG.....	49

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Morten Bjerre Nielsen har søgt Herning Kommune om et tillæg til § 12 miljøgodkendelse jf. Lovbek. om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009 af husdyrbruget på Løgagervej 6, 7550 Sørvad, CVR-nr. 21 69 07 40.

Ejendommen har fået en miljøgodkendelse efter Husdyrloven den 7. juni 2010 til 1.150 søer, 3.500 smågrise (7,5 – 35 kg) og 1.000 polte (35 – 105 kg) svarende til 314,4 DE.

Der søges om udvidelse og ændring til 1.800 søer og 2.000 polte (7,5 – 107 kg) svarende til 486,41 DE beregnet efter ansøgnings-tidspunktet. På meddelelsestidspunktet svarer det til 472,60 DE. Alle vurderinger i godkendelsen er foretaget efter ansøgningstids-punktet jf. bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I forbindelse med udvidelsen og ændringen skal der bygges en ny drægtighedsstald og 84 nye farestier. Derudover opføres en buf-ferstald til poltene. Det påtænkes også at opføre en ny servicebygning syd for staldene. De nye bygninger opføres i forbindelse med eksisterende stalde.

Der er købt nye arealer og derfor foretages nye vurderinger på arealerne. Der gives tilladelse til 2 scenarier for arealanvendelsen. De kan dyrkes med S6 sædskifte (scenarie 1) eller ekstra efterafgrøder (scenarie 2). Alle vurderinger på udvaskning af nitrat foretages fra skema 68895 (scenarie 2 ekstra efterafgrøder), og vurderinger på udvaskning af fosfor foretages fra skema 53947 (scenarie 1 S6-sædskifte). Herved sikres, at vurderingerne er foretaget på worst-case.

Tillægget til miljøgodkendelsen er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om 1. tillæg til miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Løgagervej 6, 7550 Sørvad med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at tillægget til miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Det er Herning Kommunes vurdering, at udvidelsen af Løgagervej 6, 7550 Sørvad, der behandles efter § 12 stk. 3 i Lov om miljø-godkendelse m.v. af husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet. Derfor er offentligheden ikke informeret tidligt i beslutningsprocessen ved offentlig annoncering. Ligeledes har naboer og andre berørte ikke 6 ugers høring jf. § 55 stk. 4, men 3 ugers høring jf. § 56.

Tillægget til miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Der gøres endvidere opmærksom på, at en § 12 miljøgodkendelse efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Vilkårene i tillægget til miljøgodkendelsen skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæs-sigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering af vilkårene skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering af vilkårene i 2022.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Tidligere miljøgodkendelse af 7. juni 2010.
- Ansøgning nr. 53947 version 8 af 21. januar 2014.
- Fiktivt ansøgningsskema nr. 67725 version 2 af 19. august 2014. Med nudrift sat til den tilladte produktion pr 1. januar 2007.
- Fiktivt ansøgningsskema nr. 68895 version 3 af 28. august 2014. Med ekstra efterafgrøder i stedet for S6-sædskifte
- Supplerende oplysninger frem til 11. september 2014

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven¹ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁴ version 2.0.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles efter Husdyrlovens § 12 stk. 3, da ejendommen har en miljøgodkendelse efter § 12 i Husdyrloven meddelt 7. juni 2010.

Miljøgodkendelsen har været i høring fra 29. september 2014 til 20. oktober 2014.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som angivet nedenfor.

§ 12, stk. 1, nr. 1-3

- 1) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer,
- 2) 210 dyreenheder, hvis der er tale om slagtesvin (over 30 kg), eller 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger, 230 dyreenheder, hvis der er tale om æglæggende høns, eller 40.000 stipladser til fjerkræ.

Da dette tillæg omhandler et svinebrug, som går ind under § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrloven, er svinebedriften omfattet af IE-Direktivet. Derfor skal Herning Kommune mindst en gang årligt vurderer hvorvidt husdyrbrugets emissionsniveauer ligger under eller er lig med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik i BAT-konklusionerne.

Der er ligeledes krav om at driftsherren skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved op-hør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordforureningsloven § 38k⁵.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009 med efterfølgende rettelselser

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 08/11/2013 med efterfølgende rettelselser

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. 853 af 30/06 2014 med efterfølgende rettelselser

⁴ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

⁵ Lov om forurennet jord (jordforureningsloven) nr. 370 af 2. juni 1999 med efterfølgende ændringer

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune meddeler 1. tillæg til miljøgodkendelse til udvidelse og ændring af husdyrbruget på Løgagervej 6, 7550 Sørvad. Miljøgodkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009.

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Offentliggørelser og høringer" og "Landbrug" den 21. oktober 2014. Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. De, der kan klage, er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

Klagen skal rettes til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Dog skal klagen sendes skriftligt til Herning Kommune, Miljø og Klima, Rådhuset, Torvet, 7400 Herning eller på e-mail: landbrugsgruppen@herning.dk. Herefter videresendes klagen med tilhørende bilag til Natur- og Miljøklagenævnet. Herning Kommune skal have klagen senest den 18. november 2014 indenfor rådhusets åbningstid.

For at få behandlet en klage, koster det et gebyr på 500 kr., som skal betales til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning om klagegebyr og procedurer omkring dette på: <http://www.nmkn.dk/klage/gebyr-for-at-klage/gebyrvejledning/>

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor miljøgodkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kirsten Brødbæk
Fagkoordinator
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til miljøgodkendelsen:

- Morten Bjerre Nielsen, Løgagervej 6, 7550 Sørvad
- Ejere af forpagtningsaftaler:
 - Helga Andersen, Løgagervej 23, 7550 Sørvad
 - Betty Kirstine Bendtsen, Ny Sognstrupvej 43, 7500 Holstebro
 - Benny Jensen, Løgagervej 30, 7550 Sørvad
 - Evan Jacobsen, Agerfeldvej 14, 7550 Sørvad
 - Niels Thusholt, Løgagervej 10, 7550 Sørvad
 - Erik Hansen, Skjernvej 207, 7550 Sørvad
 - Lise Mogensen, Ørnhøjvej 14, 7500 Holstebro
 - Jens Ole Løgager Jensen, Løgagervej 24, 7550 Sørvad
 - Harald Hansen, Skjernvej 204, 7500 Holstebro
- Heden og Fjorden v/Helle Borum, e-mail: hbo@hfic.dk
- Naboer og andre interessenter:
 - Steen Burgaard Andersen, Agerfeldvej 10, 7550 Sørvad
 - Helga Mariane Andersen, Agerfeldvej 10, 7550 Sørvad
 - Lillian Tviis Skov, Agerfeldvej 11, 7550 Sørvad
 - Knud Westphael Skov, Agerfeldvej 11, 7550 Sørvad
 - Henning Schøtt, Bauneparken 17, 7550 Sørvad
 - Poul Flemming Pedersen, Klejnstrupvej 1, 7550 Sørvad
 - Elly Faarvang Opstrup, Løgagervej 1, 7550 Sørvad
 - Ole Opstrup, Løgagervej 1, 7550 Sørvad
 - Annette Kristensen Thusholt, Løgagervej 10, 7550 Sørvad
 - Niels Thusholt, Løgagervej 10, 7550 Sørvad
 - Eva Højbjerg Madsen, Løgagervej 12, 7550 Sørvad
 - Flemming Madsen, Løgagervej 12, 7550 Sørvad
 - Ruth Ingfried Rømer, Løgagervej 14, 7550 Sørvad
 - Peter Rømer, Løgagervej 14, 7550 Sørvad
 - Annicha Nøreng Ahle, Løgagervej 16, 7550 Sørvad
 - Martin Østergaard Ahle, Løgagervej 16, 7550 Sørvad
 - Carsten Korslund Jensen, Løgagervej 2, 7550 Sørvad
 - Inge Hebsgaard, Løgagervej 2, 7550 Sørvad
 - Carsten Lund Poulsen, Løgagervej 22, 7550 Sørvad
 - Jenny Alvilde Didriksen, Løgagervej 3, 7550, Sørvad
 - Bent Skifter Didriksen, Løgagervej 3, 7550 Sørvad
 - Jørgen Stokvad Poulsen, Løgagervej 4, 7550, Sørvad
 - Elly Poulsen, Løgagervej 5, 7550 Sørvad
 - Vivian Dybdal Nørgaard, Løgagervej 8, 7550 Sørvad
 - Martin Viking Wother Nørgaard, Løgagervej 8, 7550 Sørvad
 - Birthe Lyder Nielsen, Vognstrupvej 42, 7550 Sørvad
 - Thorkild Sørensen, Vognstrupvej 42, 7550 Sørvad
 - Karl Bloch Lauritsen, Vognstrupvej 46, 7550 Sørvad
 - Vinni Bloch Lauritsen, Vognstrupvej 46, 7550 Sørvad
 - Carina Tuck, Vognstrupvej 50, 7550 Sørvad

- Henrik Bloch Lauritsen, Vognstrupvej 50, 7550, Sørvad
- Idom Vandværk, Vestforsyning, e-mail: jmn@vestforsyning.dk
- Sørvad Vandværk, v/ Alan Lunde, e-mail: lunde@mvbmail.dk
- Vind Vandværk, v/ Bjarne Tom Pedersen, bjpe@rsforsyning.dk
- Maabjerg Bioenergy A/S, Nupark 51, 7500 Holstebro e-mail: info@maabjerg-bioenergy.dk

Nedenstående er orienteret om miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalafd. E-mail: lp@sportsfiskerforbundet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Heden og Fjorden v/Helle Borum, e-mail: hbo@hflc.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Idom Vandværk, Vestforsyning, e-mail: jmn@vestforsyning.dk
- Sørvad Vandværk, v/ Alan Lunde, e-mail: lunde@mvbmail.dk
- Vind Vandværk, v/ Bjarne Tom Pedersen, bjpe@rsforsyning.dk
- Maabjerg Bioenergy A/S, Nupark 51, 7500 Holstebro e-mail: info@maabjerg-bioenergy.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Gl. Refning, Sørvad

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for tillægget til miljøgodkendelsen fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt når bygge- og anlægsarbejdet er iværksat eller når dyreholdet overstiger nudriften (1.150 søer 3.500 smågrise eller 1.000 polte). Den del af miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden to år efter at miljøgodkendelsen er meddelt bortfalder.
2. Der skal til enhver tid være et eksemplar af tillægget til miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
3. I miljøgodkendelse af 7. juni 2010 ophæves vilkår 7, 14, 17, 18, 19, 24, 58, 59, 60, 61, 62 og 63.

Som følge af vilkår 1 bortfalder den del af tillægget til miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte bygge- og anlægsarbejde er iværksat, der skal som minimum foreligge en underskrevet kontrakt med en entreprenør eller lignende. Det er en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt er afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil tillægget til miljøgodkendelsen blive anset for bortfaldet.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er Morten Bjerre Nielsen

Årsproduktion

4. Tilladt årsproduktion:
 - 1.800 årssøer med fravæning på 7,5 kg
 - 2.000 smågrise (7,5 - 30 kg)
 - 2.000 polte (30 – 107 kg)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Antal	Vægt	DE	Antal stipladser
Farestald (3)	Farestald, løsdrift, delvis spaltegulv	720		50,76	168
Løbeafdeling (2)	Løbe-/drægt. stald, løsgående, dybstrøelse	95		15,52	100
Drægtighedsstald (1)	Løbe-/drægt. stald, løsgående, delvis spl. gulv	360		58,81	360
Ny farestald (2010) (10)	Farestald, løsdrift, delvis spaltegulv	720		50,76	168
Ny løbeafdeling (2010) (8)	Løbe-/drægt. stald, løsgående, dybstrøelse	95		15,52	100
Ny fravænningsstald (2010) (9)	Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	2.000	7,5 - 30	9,11	310
Ny drægtighedsstald (2010) (13)	Løbe-/drægt. stald, løsgående, delvis spl. gulv	600		98,01	590
Ny faresektion (2014) (15)	Farestald, løsdrift, delvis spaltegulv	360		25,38	84
Ny drægtighedsstald (2014) (18)	Løbe-/drægt. stald, løsgående, delvis spl. gulv	650		106,18	360
Ny bufferstald (2014) (16)	Slagtesvin, delvis spl. Gulv 50 – 75 % fast	2.000	30-107	56,37	500

Ved små ændringer i produktionen skal der indsendes dokumentation for, at der ikke sker en stigning i lugt, ammoniak kg P/DE ab lager og DE.

Antallet af dyr angiver den tilladelige produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse⁶.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

1) Gyllekøling

- a) Der skal være køleslanger, der forbindes med en varmepumpe i gyllekanalerne i staldene:
 - Ny farestald (2010) (10) med 665 m² gyllekumme (træk og slip) skal reduceres med 12,40 %
 - ny fravænningsstald (2010) (9) med 181 m² gyllekumme (træk og slip) skal reducere med 12,40 %
 - Ny drægtighedsstald (2010) (13) med 556 m² gyllekumme (linespild) skal reducere med 18,30 %skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- b) Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 18,3 KW
- c) Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.
- d) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget og forevises på Herning Kommunes forlangende.

Der er aktuelt monteret en varmepumpe med en årlig køleydelse på 32 KW. Den skal derved være i drift i mindst 5.010 timer.

Foder

Slagtesvin

5. Den totale mængde N ab dyr pr. slagtesvin pr. år må maksimum være 2,69 kg N pr. år.

Søer

6. Den totale mængde N ab dyr pr. år må maksimum være 21,88 kg N pr. år.
7. Den totale mængde P ab dyr pr. år må maksimum være 4,96 kg P pr. år.

Når ændringer i produktionseffektivitet og/eller fodersammensætning anvendes som virkemiddel til at nedsætte ammoniakfordampningen fra anlægget eller tilførslen af N og P til markerne, fastsættes vilkår som et krav til maksimalt N og P ab dyr. Vilkåret gælder for samtlige dyr af den pågældende dyretype på husdyrbruget.

Foderkorrektionsberegninger til søer:

Anvendte foderkorrektioner søer:

FEso pr. dyr: 1.455 FEso

Gram råprotein pr. FEso: 129,00

Gram fosfor pr. FEso: 4,80.

Antal fravænnede pr. årssø: 32.

Fravænningsvægt: 7,50 kg.

Den totale mængde N ab dyr pr. år = N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer.

"N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$(\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso}) / 6250 - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.

$(1.455 \times 129) / 6250 - 1,98 - (32 \times 7,50 \times 0,0257) = \underline{21,88 \text{ kg N ab dyr pr årssø}}$

⁶ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 853 af 30. juni 2014 med efterfølgende ændringer

Den totale mængde P ab dyr pr. år = P ab dyr pr. årssø x antal årssøer.

P ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$(FE \text{ pr. årssø} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$

$(1.455 \times 4,80)/1000 - 0,58 - (32 \times 7,50 \times 0,006) = \underline{4,96 \text{ kg P ab dyr pr årssø}}$

Foderkorrektionsberegninger til slagtesvin:

Anvendte foderkorrektioner slagtesvin:

FEsv pr. kg tilvækst: 2,80 FEsv.

Gram råprotein pr. FEsv: 144,00 g.

Indgangsvægt: 30 kg

Afgangsvægt: 107 kg

Den totale mængde N ab dyr pr. år = N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin.

"N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning, hvor afgangsvægt = slagtevægt x 1,31:

$((\text{afg. vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilv.} \times \text{gram råprotein pr. FEsv})/6250 - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilv.})$

$((107 - 30) \times 2,80 \times 144)/6250 - ((107 - 30) \times 0,0296) = \underline{2,688 \text{ kg N ab dyr pr slagtesvin}}$

Dokumentation for beregningen af N og P ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 350 dage (i perioden 15. september år 1 (fx 2014) til 15. februar år 3 (fx 2016)). Det skal som hovedregel være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger. Dokumentation uden effektivitetskontrol kan undtagelsesvis accepteres. I sådanne tilfælde skal N og P ab dyr dokumenteres på anden vis, dvs. en beregning ud fra totalt foderforbrug, indhold af råprotein og/eller fosfor ud fra logbog og opgørelser over indkøbte grise og solgte grise, herunder slagterifregninger.

Fremgår foderets indhold af råprotein ikke, men er indholdet af kvælstof (N) angivet, så kan foderets indhold af råprotein udregnes ved at gange indholdet af N med 6,25. Ved blanding og udfodring af foder på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, hvor indholdet af råprotein ikke fremgår af medfølgende deklaration, skal standardværdier for gram råprotein pr. foderenhed anvendes, jævnfør standardværdier for svin ifølge Vejledning til gødningsregnskab. Standardværdier findes også på Videncenter for Svineproduktions hjemmeside. For byg og hvede anvendes analyser fra årets høst i det relevante år, som angivet i vejledningen til gødningsregnskabet.

Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af svin.

Udbringningsarealer

8. Udbringningsarealet (511,62 ha) må tilføres husdyrgødning svarende til:
- 1,38 DE/ha, svarende til 63.051,39 kg N og 16.696,66 kg P
9. Udbringningsarealerne skal dyrkes med et S6-sædskifte med > 10% frøafgrøder, der danner grundlag for beregningerne.
10. I stedet for S6-sædskifte kan der på husdyrbrugets udbringningsarealer være mindst 10 % ekstra efterafgrøder, udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav. De 10 % ekstra efterafgrøder kan ikke erstattes af opsparede efterafgrøder.
11. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrk-

ningsperiode og kvælstofgødning.

12. Krav om ekstra efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet punkt 119.

Ansøger har mulighed for at skifte mellem 2 scenarier for overholdelse af udvaskning til grundvand. Han kan vælge enten minimum 10 % ekstra efterafgrøder eller et S6-sædskifte med minimum 10 % frøafgrøder.

Overholdelse af beskyttelsesniveauerne er under den forudsætning, at de standardsædskifter og gødningstiltag, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af fosfor- og kvælstofbelastningen fra husdyrbruget, overholdes. For at sikre at dette er overholdt, er der stillet vilkår til dokumentation af sædskifte og gødningsplaner på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Ændring af udbringningsarealer: Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Herning Kommune efter bestemmelserne i §§ 25-26 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis disse som minimum dækker samme areal og ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning (aftalearealer), idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Egenkontrolvilkår

Egenkontrol til gyllekøling

- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
- Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningsystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
- Enhver form for driftsstop over 1 døgn varighed skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Herning Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end en uge.
- Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige service

13. Råprotein og fosfor i slagtesvinefoder og sofoder

- Foderforbruget skal fremgå af e-kontrol.
- Det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv/FEso skal fremgå i de enkelte foderblandinger
- Der skal udarbejdes en blandeforskrift ved ændrede foderblandinger
- I forbindelse med den årlige indsendelse af gødningsregnskab til Plantedirektoratet skal den driftsansvarlige foretage en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv/FEso på årsbasis. Beregningen af det gen-

nemsnitlige indhold af fosfor og råprotein skal ske på grundlag af det faktiske, registrerede forbrug af de enkelte blandinger eller på grundlag af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.

- b. Logbogens oplysninger, indlægssedler, blandeforskrifter og årlige beregninger over det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv/FEso skal opbevares på husdyrbruget til næste samlede tilsyn og forevises på Herning Kommunes forlangende.

I ansøgningen er der taget højde for afgangsvægten/antal smågrise pr. årssø i forhold til beregning af dyreenheder. Korrektionen for afgangsvægt i beregningen af DE er medtaget, da besætningen har en anden afgangsvægt/ smågrise pr. årssø end normen. For at sikre, at de ekstra dyreenheder, som følge af afvigende afgangsvægt/ smågrise pr. årssø, ikke omsættes til dyr, stilles der vilkår om, at nedgang i afgangsvægt/ smågrise pr. årssø ikke må omsættes til ekstra dyr. Der er endvidere sat krav til dokumentation af at den maksimale afgangsvægt.

Affald

Ejendommen skal overholde Herning Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen⁷.

Farligt affald skal i henhold til Herning Kommunes regulativ for erhvervsaffald⁸ bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på Herning Kommunes hjemmeside under <http://affald.herning.dk/saerligt-for-erhverv/hvem-kan-afhente-og-behandle-dit-affald>.

I henhold til bekendtgørelse om affald⁹, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør.

Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det.

Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

På genbrugspladserne i Herning, Aulum, Vildbjerg, Kibæk og Sdr. Felding udleveres der kvittering ved aflevering af farligt affald, som fx spildolie (i max 25 l emballage), oliefiltere, akkumulatorer, spraydåser, malingsrester, tomme oliedunke og kemikalierester (pesticidaffald). Der må dog maksimalt bortskaffes 200 kg farligt affald pr. år på genbrugspladserne.

Følgende må **ikke** afleveres på genbrugspladsen:

Affaldstype	Afleveringssted
– Medicinrester	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Kanyler	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Landbrugsplast	Leveres til godkendt modtager, fx Østdeponi
– Udtjente maskiner og udstyr	Skrøthandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører, Der kan findes link til Miljøstyrelsens liste på <https://www.affaldsregister.mst.dk/>

⁷ Affaldsbekendtgørelse nr. 1309 af 18. dec. 2012

⁸ § 12 i Herning Kommunes regulativ for erhvervsaffald udstedt den 1. januar 2012

⁹ § 40 stk. 5 i bekendtgørelse om affald nr. 1309 af 18. december 2012

Registrering af affaldsproduktionen betragtes som BAT. Ejeren får derved mulighed for at skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

Miljøteknisk beskrivelse og Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, opstartsmøde og afslutningsmøde med ansøger og miljøkonsulent, supplerende oplysninger fra ansøger, udtalelse fra Herning Kommunes Natur- og Grundvandsteams samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 3 uger fra den 22. september 2014 til den 20. oktober 2014. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsfasen.

Udtalelse fra andre myndigheder

Ejendommen og udbringningsarealerne er udelukkende beliggende i Herning kommune og udenfor områder, hvor kommunen vurderer det relevant at inddrage andre myndigheder. Det har derfor ikke været relevant at indhente udtalelse fra nabokommuner eller andre myndigheder.

Aftalearealer

Ansøger ejer eller forpagter selv alle udbringningsarealer, hvorfor der ikke er aftalearealer i det ansøgte projekt.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Besigtigelse af husdyrbruget, opstartsmøde og afslutningsmøde med ansøger og dennes miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 – 2024/Naturplaner
- Regionsplan 2005 Ringkøbing Amt

Redegørelse om ikke-samdrift

Morten Bjerre Nielsen ejer også

- Løgagervej 26, 7550 Sørvad drives med slagtesvin.
- Løgagervej 3, 7550 Sørvad er en ejendom, der pt er uden dyrehold.
- Toftvej 14A, 7500 Holstebro er en ejendom uden dyrehold, men med en gyllebeholder.
- Vognstrupvej 52A, 7550 Sørvad er en bygningsløs ejendom med 2 gyllebeholdere, betonplads.
- Præstevej 21A, 7550 Sørvad er en bygningsløs ejendom

Slagtesvineproduktionen på Løgagervej 26 har eget foderanlæg og kan derfor drives uafhængig af Løgagervej 6, Sørvad. Afstanden mellem dem er over 3 km, og derfor vurderer Herning Kommune, at der ikke er samdrift og denne godkendelsen omhandler derfor kun produktionen på Løgagervej 6 og alle arealer, der drives under CVR-nr: 21 69 07 40.

Biaktiviteter

Der er halmfyr til opvarmning i stald og stuehus. Halmfyret kræver ikke godkendelse efter Miljøbeskyttelsesloven, idet effekten er mindre end 1 MW

Gyllekøling

Overskudsvarmen fra gyllekølingen anvendes til opvarmning i farestald og smågrisestald og derved mindre forbrug af halm. Gyllekølingsanlægget er derfor alene knyttet til husdyrdriften, og Herning Kommune vurderer, at etablering af gyllekøling ikke i sig selv er godkendelsespligtig efter Miljøbeskyttelsesloven.

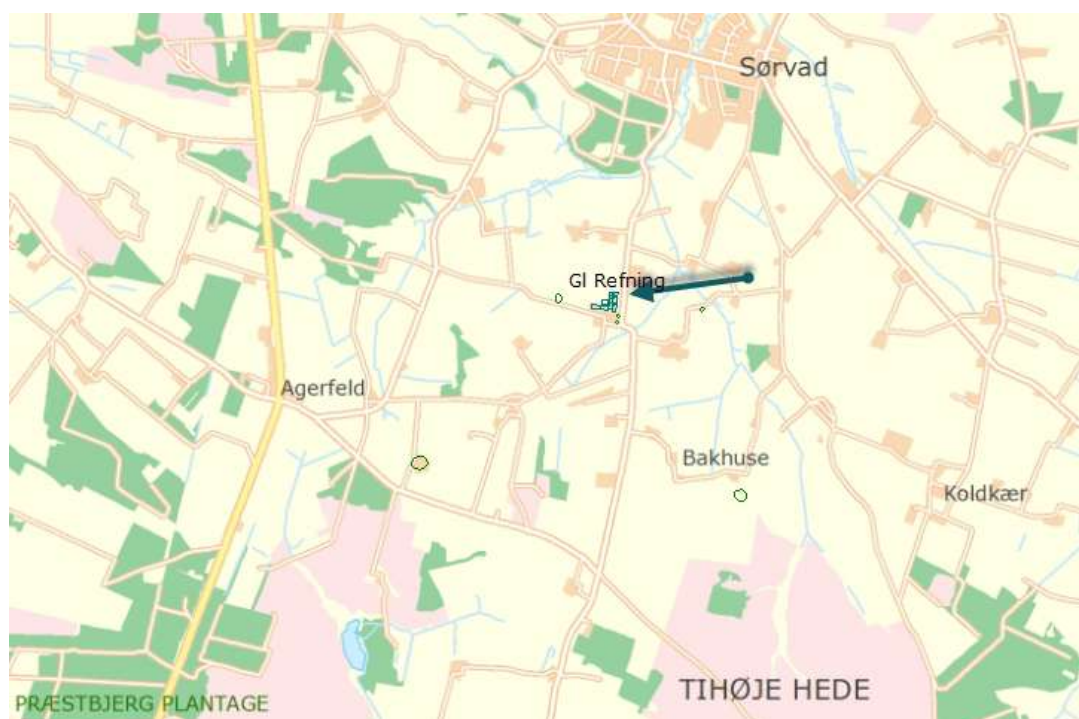
Ejendommens beliggenhed ift. omgivelserne

Anlæggets beliggenhed

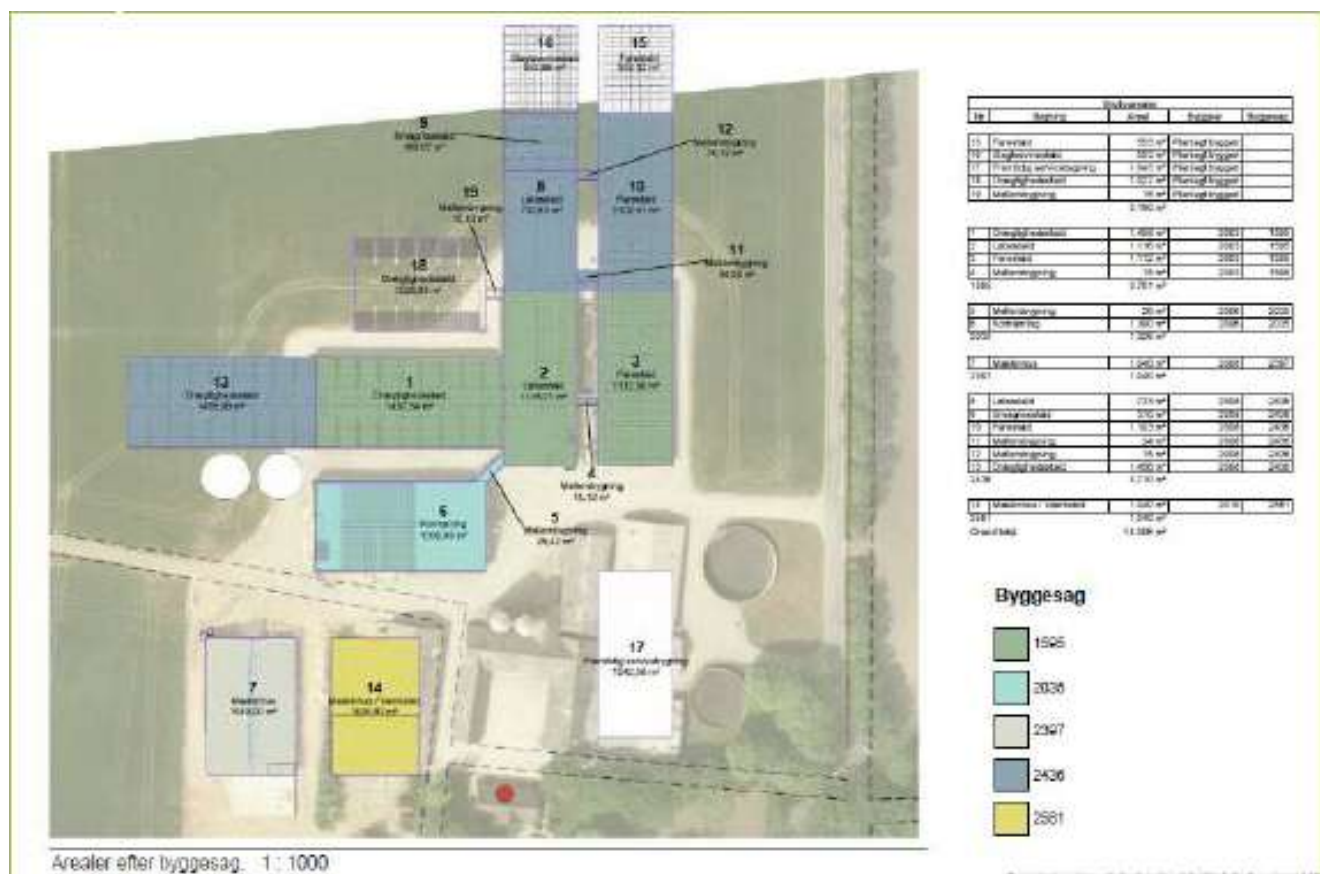
Jf. § 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne, begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Jf. § 4 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. er det ikke tilladt at etablere anlæg, ændre eller udvide eksisterende dyrehold i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Husdyrbruget er ifølge Herring Kommuneplan 2013 – 2024 beliggende i primært landbrugsområde. Produktionsanlægget ligger cirka 1 km syd for Sørvad, der er nærmeste byzone. Der er ingen landsbyer i området. Omkring ejendommen ligger spredt landbrugsbebyggelse, og området er et åbent landskab med store hedeområder syd for anlægget og å-dal nord for anlægget.

De nye staldanlæg bygges i forbindelse med ejendommens eksisterende staldanlæg. Derfor falder de visuelt sammen med det samlede staldanlæg.

Afstandsforhold fra nybyggeri

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	140 meter
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	> 1 km
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	Cirka 200 meter
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	40 meter
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	Ingen i området
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	130 meter
7) Naboskel	30 meter	40 meter
8) Nærmeste nabobeboelse	50 meter	Cirka 350 meter

Herning Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg - efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Herning Kommune vurderer endvidere, at udvidelsen er erhvervmæssig nødvendig. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven. Herning Kommune vurderer, at afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8 er overholdt.

Herning Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg - efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Herning Kommune vurderer endvidere, at udvidelsen er erhvervmæssig nødvendig jf. ansøgers beskrivelse af alternativer. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven. Herning Kommune vurderer, at afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8 stk. 2-7 er overholdt.

Landskabsvurdering /varetagelse af de landskabelige værdier

Landskabet er overvejende jævnt, og er præget af opdyrkede arealer, tilplantede læhegn og spredte gårde, og opleves som helhed ensartet i sit udtryk.

Ejendommen ligger lige ved et landskabeligt interesseområde. De nye bygninger etableres væk fra området og derved vil de ikke påvirke området negativt.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget med nybyggeriet ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: **byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig** på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	591,11	1.150
Samlet bebyggelse	425,58	> 1.150
Enkelt bolig	178,42	580

Oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 805 meter. (Konsekvensområde = $1,6 * (Q)(0,6)$, hvor Q = lugtemissionen [LE/s] = 31.831,12 LE/s). Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Alle typer beboelse ligger udenfor geneafstanden.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Alle typer beboelse ligger udenfor geneafstanden, så udvidelsen af husdyrbruget vil ikke medføre væsentligt øgede lugtgener. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet på 824 meter vil opleve øget lugt, idet lugtgeneafstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Støj, støv, skadedyr, lys, døde dyr, opbevaring af olie og kemikalier, transport og affald

Der forventes ingen ændringer i driften på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Herning Kommune vurderer derfor, at forholdene er tilstrækkeligt vurderet i godkendelsen af 7. juni 2010.

Påvirkning af jord

Håndtering og opbevaring af gylle

Gyllebeholdere

Ansøger oplyser, at der for alle egne gyllebeholdere er tale om:

- stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- at gyllebeholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- at der ikke er monteret spjæld på gyllebeholderne
- at alt overpumpes via neddykket rør
- at gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- at gyllebeholderne er overdækkede med naturligt flydelag, som sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning
- at gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen
- at der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne

Gyllebeholderne på Gl. Refning ligger over 100 meter fra vandløb og søer.

Der opbevares desuden husdyrgødning på

Vognstrupvej 52A, Sørvad (bygningssløs ejendom ejet af Mette Bjerre Nielsen)

Løgagervej 26, Sørvad – (ejendom ejet af Morten Bjerre Nielsen)

Toftvej 14, Vind – (ejet af Nicolai Bjerg Mogensen)

Ingen af de øvrige gyllebeholdere ligger indenfor 100 meter til vandløb eller søer.

Flytning og udbringning af gylle

Der forventes ingen ændringer i driften på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Herning Kommune vurderer derfor, at forholdene er tilstrækkeligt vurderet i godkendelsen af 7. juni 2010.

Opbevaringskapaciteten

Gylle produceret på ejendommen	12139 m ³
Vand tilledt fra befæstede arealer	2000 m ³
Vand tilledt fra vask af maskiner	0 m ³
Vand tilledt fra andet	0 m ³
I alt vand og gylle i gyllebeholdere	14139 m³

Behov for opbevaring ved krav til:

7 mdr opbevaringskapacitet	8247,75 m ³
9 mdr opbevaringskapacitet	10604,25 m ³

Gyllebeholdere

Adresse	Nudrift		Ansøgt	
	kapacitet	% i tanken	kapacitet	% i tanken
Løgagervej 6	2500 m ³	38	2500 m ³	21
Løgagervej 6	1500 m ³	23	1500 m ³	13
Løgagervej 3	0 m ³	0	2000 m ³	17
Løgagervej 3	0 m ³	0	800 m ³	7
Gyllekanaler (Løgagervej 6)	1000 m ³	15	1000 m ³	8
Løgagervej 26	1500 m ³	23	1500 m ³	13
Vognstrupvej 52a	600 m ³	9	600 m ³	5
Vognstrupvej 52a	400 m ³	6	400 m ³	3
Toftevej 14 (lejet)	1500 m ³	23	1500 m ³	13
	0 m ³	0	0 m ³	0
Opbevaringskapacitet i alt	6500 m³	100	11800 m³	100

Opbevaringskapacitet i måneder 10,01485

Der produceres cirka 700 m³ dybstrøelse pr år. Dybstrøelsen køres direkte ud til udspredding og nedpløjes umiddelbart efter udkørsel.

Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Svinegylle	32.955,43	8.566,65	413,49
Dybstrøelse	2.045,54	576,49	31,03
Fast gødning	4.290,42	1.393,52	41,87
Afgasset biomasse	23.760,00	6.160,00	220,00
I alt	63.051,39	16.696,66	706,39

Herning Kommune har stillet vilkår til udbringning af kg N/ha/år og kg P/ha/år, jævnfør ovenstående oplyste mængde husdyrgødning og afgasset biomasse.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav.

Brændstof

Der forventes ingen ændringer i driften på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Herning Kommune vurderer derfor, at forholdene er tilstrækkeligt vurderet i godkendelsen af 7. juni 2010.

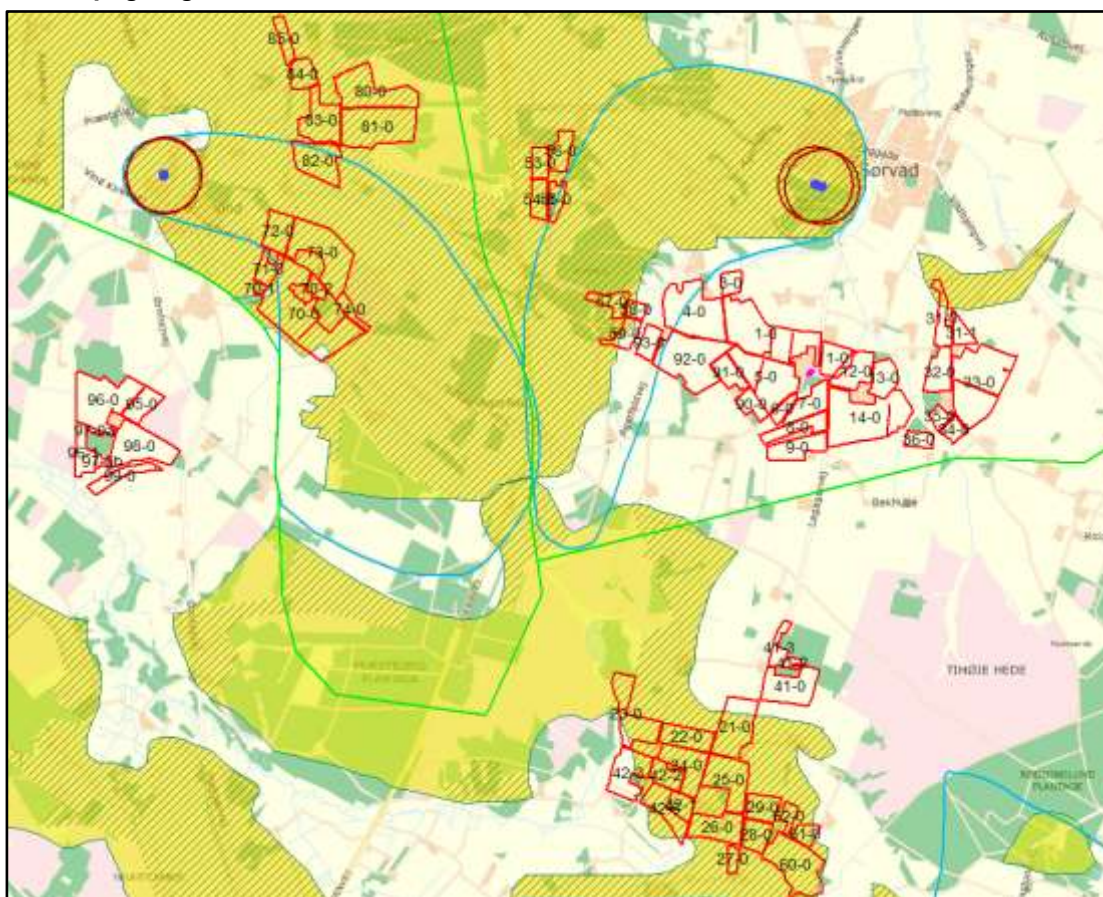
Påvirkning af grundvand

Grundvand

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer, der er nævnt i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

I Herning Kommune vurderes der konkret på udvaskningsberegninger på arealer der ligger i nitratfølsomt indsatsplanområde, nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) samt nitratfølsomt område med særlige drikkevandsinteresser. Derudover foretages der en konkret vurdering af nitratudvaskningen hvis udbringningsarealerne ligger indenfor en afstand af 300 meter fra fælles vandindvindingsboringer samt i indsatsplanområder.

NFI, udpegninger

Nitratfølsomt indvindingsområde (NFI): Gul farve.

Indsatsområder med hensyn til nitrat (IO): Gult skraveret areal.

Indvindingsopland: Blå streg.

Vandværksboring med 300 meter beskyttelseszone: Blå prik med rød cirkel

Indsatsplanområde: Lysegrøn streg

Arealerne 52-0, 52-1, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 57-0, 58-0, 59-0 er omfattet af indsatsplan til beskyttelse af drikkevandet omkring Sørvad. Alle arealerne ligger i NFI og IO-område (indsatsområde med hensyn til nitrat).

Arealerne 70-0, 70-1, 70-2, 71-0, 72-0, 73-0, 74-0, 80-0, 81-0, 82-0, 83-0, 84-0, 85-0 er omfattet af indsatsplan til beskyttelse af drikkevandet omkring Vind. Alle arealerne ligger i NFI og IO-område (indsatsområde med hensyn til nitrat).

Arealerne 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 27-0, 28-0, 29-0, 42-1, 42-2, 42-3, 42-6, 60-0, 61-0 og 62-0 ligger i NFI og IO-område. Arealerne ligger i et område som vil blive omfattet af den kommende indsatsplan for den nordvestlige del af Herning Kommune. Arealerne ligger uden for indvindingsopland til vandværkerne. I fremtiden kan det forventes, at der stilles krav om at udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet ikke må overstige planteavlsniveau.

Det betyder, at der i alt ligger 244,92 ha i NFI-område. Udvasningen svarende til et plantebrug er på 54 mg/l.

Ved anvendelse af scenarie 1 (S6-sædskitte) vil udvasningen i ansøgt drift være 50 mg/l og den falder med 9 mg/l i forhold til nudrift.

Ved anvendelse af scenarie 2 (10% ekstra efterafgrøder) vil udvasningen i ansøgt drift være 54 mg/l og den falder med 5 mg/l i forhold til nudrift.

Det gøres opmærksom på at der er en 5 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring markvandingsboringer, havevandingsboringer og private drikkevandsboringer. Tilsvarende er der en 25 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandværksboringer (almen vandforsyning).

Det er registeret følgende boringer på ejendommens arealer:

- Mark 5-0, markvandingsboring, DGU-nr. 74.613: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen.
- Mark 9-0, markvandingsboring, DGU-nr. 74.730: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen.
- Mark 13-0 og mark 14-0, markvandsboring, DGU-nr. 74.704: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Mark 24-0, markvandingsboring, DGU-nr. 74.783: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen.
- Mark 80-0, markvandsboring, DGU-nr. 74.917: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen

Herning Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet mod nitratudvaskning ved de generelle landbrugsregler og med vilkår om 10 % ekstra efterafgrøder eller et S6-sædskitte og med beskyttelseszoner omkring vandboringerne.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer, om overfladevandet påvirkes.

Husdyrbrugets påvirkning af overfladevand

Jævnfør husdyrloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra anlægget til miljøet. Derfor skal der vurderes på spildevand, vaskepladser, udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, samt sanitært spildevand, for at forebygge forurening med gylle, sanitært spildevand og forurenende stoffer såsom pesticidrester mm.

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Referencesædskiftet på Løgagervej er S4.

Spildevand

Tagvand fra eksisterende stalde ledes ud på jord. Spildevand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder og udspreddes med gyllen. Der foretages ingen ændringer med afledning af spildevand, tagvand eller sanitært spildevand. Herning Kommune vurderer derfor, at dette er tilstrækkeligt vurderet i godkendelsen af 7. juni 2010.

Søer

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Svanholm Sø, Knudmose Sø, Fuglsang Sø, Søby Sø, Kraftsværkssøen, Gødstrup Sø, Sidetagssø M, Sunds Sø eller Søbylejet. Sunds Sø og Søby Sø er Lobelie søer beskyttet efter § 7, mens Gødstrup Sø, ifølge Herning Kommuneplan 2013-2024 er målsat som et område med naturligt og alsidigt plante og dyreliv. For de resterende søer må tilstanden ikke forringes. Derved har alle søerne et søopland, som der skal tages hensyn til.

Der er ingen vandhuller/søer på udbringningsarealerne. Ingen udbringningsarealer ligger ned til en beskyttet sø, uden der er 9 meters randzone omkring dem. Ingen af udbringningsarealerne skrånede mere end 6 ° ned mod søerne.

Ansøger oplyser desuden, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til søer.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af søer, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod søerne, og idet de er beskyttet af 9 meters sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri randzoner jævnfør Randzonenloven¹⁰ og de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Vandløb

Jævnfør Herning Kommuneplan 2013-2024 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Nogle af udbringningsarealerne ligger ned til vandløb og der er lavet 9 meters randzoner til vandløbene. Udbringningsarealerne skrånede på intet sted ned mod vandløbene.

¹⁰ Bekendtgørelse om randzoner (Randzonenloven) nr. 904 af 30 juli 2014 med efterfølgende ændringer

Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende. Ansøger oplyser ligeledes, at der som minimum holdes 9 meter sprøjte, gødsknings- og dyrkningsfri randzoner til vandløbene langs udbringningsarealerne.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af vandløb, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbene og idet de er beskyttet af 9 meters sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri randzoner jævnfør Randzonenloven¹¹.

Nitrat

Kvælstofudvaskning

Ud fra arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder, har Staten fået foretaget en udpegnings af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3.

For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der, i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, være et lavere husdyrtryk end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på ejendomsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Beregning af nitratudvaskning

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, derfor er arealerne robuste. Robustheden af arealerne vurderes ud fra, at arealerne ligger i et opland til et Natura 2000-område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning. Da arealerne ligger udenfor nitratklasserne, tilbageholdes mellem 76-100 % af kvælstoffet jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift i begge scenarier:

DE_{max} : 1,40 DE/ha.

DE_{reel} : 1,38 DE/ha.

Da DE_{reel} er mindre end DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : 86,6 kg N/ha.

KgN/ha DE_{reel} : 74,8 kg N/ha i scenarie 1 S6-sædskitte og 81,5 kg N/ha i scenarie 2 ekstra efterafgrøder.

Da kg N/ha DE_{reel} er mindre end kg N/ha DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt. Der er anvendt ekstra efterafgrøder eller S6-sædskitte som virkemiddel, hvilket der er sat vilkår til.

Herning Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler og de brugte virkemidler er tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

¹¹ Bekendtgørelse om randzoner (Randzonenloven) nr. 904 af 30 juli 2014 med efterfølgende ændringer

Natura 2000-områder

EU har udpeget naturområder til vands, som set i et europæisk perspektiv er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, ramsar- og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Den enkelte kommune skal blandt andet vurdere, hvor stor N-udledningen fra det ansøgte projekts udbringningsarealer er i forhold til hvilket opland udbringningsarealerne er beliggende i. I Herning Kommune er der 3 vandoplande til hhv. Ringkøbing Fjord, Nissum Fjord og Limfjorden.

Dyretryk i kystlandet

Stigende dyretryk i kystlandet

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført.

I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, må nitratudvaskning ikke være større end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug. Et planteavlbrug er defineret ved et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord), hvor der udelukkende benyttes handelsgødning, dvs. ingen husdyrgødning.

Nitratpåvirkning af Nissum Fjord

Beregning af nitratudvaskning

Dyretrykket i oplandet til Nissum Fjord, har siden 2007 været faldende.

Vurdering af potentiel nitratudvaskning til Natura 2000-vandområder

I Danmark er der udpeget en række internationale naturområder som betegnes Natura 2000-områder. De består af Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder samt Ramsarområder. Mange Natura 2000 områder er placeret i kystområder og mere end halvdelen af det danske landareal afvander til Natura 2000. Landarealet i Herning Kommune afvander til henholdsvis Nissum Fjord, Ringkøbing Fjord og Limfjorden.

Før Herning Kommune træffer afgørelse omkring etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug jævnfør husdyrloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af nærmeste Natura 2000-område eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for. Endvidere vurderes, hvordan det ansøgte projekt påvirker Natura 2000-områderne med kvælstof ved afstrømning fra harmoniarealerne. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen¹². Hvis denne vurdering viser, at det ikke kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker Natura 2000-området væsentligt, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter Herning Kommunes vurdering, ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder det, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹³ bilag 3.

Herning Kommune er forpligtet til at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område. Hvis Herning Kommune vurderer, at de skærpede vilkår ikke er tilstrækkelige til at imødegå en skade på et Natura 2000-område, skal kommunen afslå at godkende ansøgningen.

Nitratpåvirkning af Nissum Fjord

¹² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

¹³ Bek. nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med efterfølgende ændringer

I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug skal kommunen vurdere, om forudsætningerne for de givne vandoplade, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret, er opfyldt.

På baggrund af analyser, som DMU har foretaget i forbindelse med vandplanerne, har Miljøstyrelsen¹⁴ opstillet følgende afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke medfører en skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007,
- Pkt. 1B:** Eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen,
- Pkt. 1C:** Gennemførte initiativer¹⁵, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Hvis pkt. 1A - 1C er opfyldt, skal der efterfølgende vurderes om det enkelte brug kan overholde pkt. 2A / 2B

- Pkt. 2A:** Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
- Pkt. 2B:** Må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Ad pkt. 1A, vurdering af udviklingen i kystoplandet til Nissum Fjord

Miljøstyrelsen har udgivet en samlet opgørelse over dyretrykket¹⁶. Antallet af dyr er trukket fra CHR-registret for 2007 og frem. Der er foretaget en omregning fra antal dyr på stald til antal dyreenheder for hver af de relevante dyregrupper. I oversigten er der taget højde for, at normtallene for beregning af dyreenheder er ændret.

Nissum Fjord

Alle ansøgers ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i kystopland til Nissum Fjord. Alle udbringningsarealer i Herning Kommune, afvander til Felsted Kog. Felsted Kog er den inderste del af Nissum Fjord og afsnøret fra resten af Nissum Fjord. Felsted Kog er stærkt belastet med næringsstoffer, hvilket betyder at målsætningen for området ikke er opfyldt.

Det nærmeste Natura 2000 område er Nissum Fjord N65, som omfatter Habitatområde H58, Fuglebeskyttelsesområder F38 og Ramsarområder R4. Nissum Fjord er Felsted Kog er blandt andet udpeget som "kystlagune" (1150) i forhold til habitatområdet.

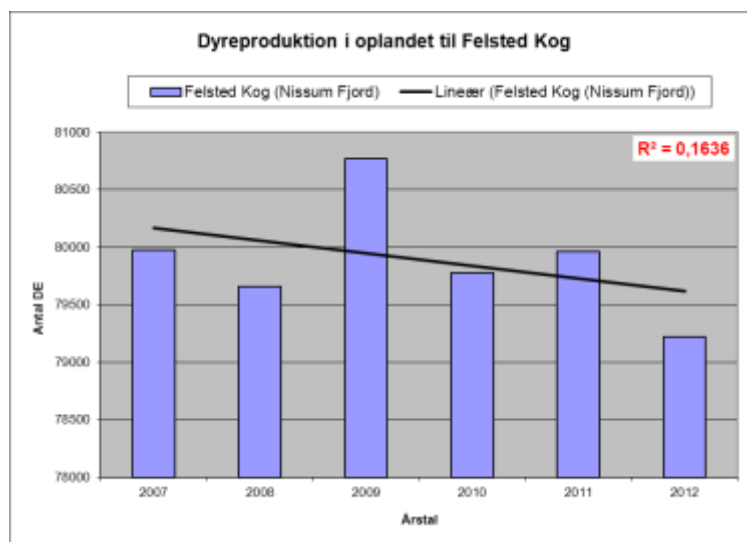
Det er vurderet, at udviklingen i dyretrykket for Felsted ikke kan beregnes vha. lineær regression, da korrelationskoefficient¹⁷ $R^2 = 0,16$ og dermed ikke opfylder betingelserne. I stedet benyttes en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår og niveauet pr. 1. januar 2007, hvilket viser at dyretrykket er faldet med 0,9 %. Herning Kommune vurderer, at antallet af DE i oplandet til Feldsted Kog i perioden fra 2007 til 2012 har været faldende, hvorved forudsætning 1A er opfyldt.

¹⁴ Wiki, digital vejledning, nitrat overfladevand

¹⁵ Fx etablering af vådområder med henblik på at gennemføre vandplanlægningen efter miljømålsloven

¹⁶ Data kan ses på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

¹⁷ Værdien R er den såkaldte korrelationskoefficient. R^2 angiver graden af sammenhæng mellem de to parametre. Den resterende del af variationen i den afhængige parameter skyldes tilfældig variation. Hvis $R^2 = 1$ er der en perfekt lineær sammenhæng, og hvis $R^2 = 0$ er der overhovedet ingen sammenhæng.

Årstal	Udvikling i dyretrykket i oplandet til Felsted Kog (DE)
2007	79.977
2008	79.657
2009	80.771
2010	79.775
2011	79.961
2012	79.221

Ad pkt. 1B

I perioden 1989-2005 er kvælstofafstrømningen reduceret med omkring 31 %, hvilket skyldes en forbedret spildevandsrensning, reduceret udledning fra dambrug samt et fald i udledningen fra landbrugsarealer som følge af vandmiljøindsatsen.

I perioden 2005-2009 udgjorde landbrugets bidrag af den samlede landbaserede tilførsel af kvælstof til Nissum Fjord 63 %, baggrundsbidraget var på 26 %. Det resterende bidrag kommer fra punktkilder, hvor hovedparten er renseanlæg og dambrug. Se tabel.

Kvælstoftilførsel til Nissum Fjord ¹⁸	2005-2009 (Tons N)	%	2015 (Tons N)	%
Åbent land				
– Naturlig baggrundsbelastning	593	26	593	27
– Landbrug	1.444	63	1.400	63
Punktkilder				
– Renseanlæg	96	4	96	4
– Regnbetingede udledninger	29	1	29	1
– Dambrug	92	4	87	4
– Industri	0	0	0	0
– Spredt bebyggelse	24	1	22	1
Bruttotilførsel	2.276	100	2.227	100
Retention	191	8	187	8
Nettotilførsel, stofafstrømning til hav	2.086	92	2.040	92

Frem til 2015 forventes der at ske en yderligere reduktion i belastningen af vandområderne med næringsstoffer som resultat af allerede iværksatte eller planlagte tiltag inden for hovedvandopland til Nissum Fjord. Således forventes Vandmiljøplan III, ændring fra afgræsning til slæt, allerede vedtagne større naturgenopretningsprojekter samt kommunernes igangværende indsats på spildevandsområdet, at bidrage til yderligere reduktion i kvælstofafstrømningen på cirka 3 %.

Punktkilder og spredt bebyggelse

I henhold til vandplanen for Nissum Fjord er den samlede udledning af kvælstof fra punktkilder for 2010 opgjort til 241 ton N / år.

¹⁸ Vandplan 2010-2015. Nissum Fjord. Miljøstyrelsen 2011

Renseanlæg er den største punktkildeudleder af kvælstof til Nissum Fjord. På de eksisterende rensningsanlæg anvendes der allerede i dag den bedst tilgængelige rensning i relation til fjernelse af kvælstof og fosfor, hvorfor der kun kan forventes en marginal base-lineeffekt fra disse kilder.

Udledningen fra ferskvandsdambrugene i Hovedvandopland Nissum Fjord er siden midten af 1990'erne forblevet stort set uændret. Fra 2005 og frem til 2015 nedlægges og ombygges en del dambrug, med store reduktioner af den organiske udledning, mindre reduktion i fosforudledningen, men stort set ingen reduktion i udledningen af kvælstof. Årsagen til dette er, at der i forbindelse med moderniseringer og etablering af forbedret rensning på dambrugene, ofte gives tilladelse til et større foderforbrug, og at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges.

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. rensesanlæg.

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring fra direkte udledninger af spildvand til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Samlet vurdering pkt. 1B

Samlet vurderer Herning Kommune, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Nissum Fjord, herunder særskilt til Felsted Kog i perioden 2007 til 2014, hvorved forudsætningen for pkt. 1B er opfyldt.

Ad. pkt. 1C

Herning Kommune har ikke inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorved forudsætningen for pkt. 1C er opfyldt.

Samlet vurdering pkt. 1A – 1C

Der er Herning Kommunes vurdering, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. pkt. 1A-C. Herning Kommune vurderer derfor, at det ansøgte, i kumulation med andre planer og projekter ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Nissum Fjords Natura 2000 område N65, Habitatområde H58, Fuglebeskyttelsesområde F38 og Ramsarområde R4.

Pkt. 2A – 2B

Ifølge Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning er det beskrevet, hvordan kommunen kan foretage vurderingen af nitratudvaskningen til overfladevande¹⁹. Formålet med vurderingen er at undersøge, om nitratudvaskningen kan have en skadevirkning på vandbase-rede naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder (akvatiske naturtyper inkl. fjorde, bugter og vige).

Den digitale husdyrvejledning lægger et objektive kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, kan have en skadevirkning på et Natura 2000-vandområde. Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasser) er således uændret, og ligger således fortsat til grund og er indarbejdet i de foreliggende vandplaner.

AD pkt. 2

Nissum Fjord er opdelt i mere eller mindre adskilte bassiner. I sådanne fjorde vil det, jf. DMU's rapport nr. 787, have en negativ effekt på miljøet, hvis næringsstoffilførslerne flyttes "indad" i fjorden. Vandområderne Felsted Kog er en del af den indre del af Nissum Fjord, og Herning Kommune vurderer, bl.a. på baggrund af ovenstående, at de skal betragtes som et forholdsvist lukket bassin.

¹⁹ Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 – 6 og habitatbekendtgørelsen

Herring Kommune vurderer, at Felsted Kog, skal betragtes som et særligt følsomt område / lukket bassin, hvorfor dette skal vurderes selvstændigt, da en øget belastning af dette område vil påvirke området væsentligt negativt. Nitratudvaskningen fra det ansøgte husdyrbrug, ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Natura 2000-område	N65 - Nissum Fjord	
	Hele fjorden	Felsted Kog
Delområde – kystopland		
Opland til Natura 2000-området	167.200 ha	120.243 ha
Opland til Nissum Fjord /Felsted Kog	100.249 ha	68.678 ha
Nuværende kvælstofbelastning ²⁰	2.130 ton N /år	1.704 ²¹ ton N /år
Ejede og forpagtede arealer		
Nitratklasse 0	511,62 ha	511,62 ha
Nitratklasse I	0 ha	0 ha
Nitratklasse II	0 ha	0 ha
Nitratklasse III	0 ha	0 ha
Areal til udbringning i alt	511,62 ha	511,62 ha
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen)	76-100 (middel 88 %)	76-100 (middel 88 %)
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (NUDRIFT, <i>FarmN</i>)	81,5 Kg N/ha/år	81,5 Kg N/ha/år
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (ANSØGT DRIFT, <i>DEreel</i>)	81,5 kgN/ha/år	81,5 kg N/ha/år
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år) (<i>ansøgt drift – nudrift = 81,6 kg N/ha/år – 81,4 kg N/ha/år</i>)	0,0 Kg N/ha/år	0,0 Kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år) (<i>0,125 x antal ha x udvaskning fra rodzonen = 0,125 x 511,62 ha x 0,0 kg N/ha/år</i>)	0,0 kg N/år	0,0 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./promille) (<i>0 kg N/år / 2.130.000 kg N/år (eller 1.704.000 kg N/år) x 1.000</i>)	0,00 ‰	0,00 ‰

Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0,00 ‰ af den samlede udvaskning til Felsted Kog. Samlet set udleder det ansøgte 0,00 ‰ til hele Nissum Fjord. I henhold til afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på Natura 2000-områder, der ligger i Nissum Fjord.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Felsted Kog og Nissum Fjord således udgør mindre end 1 %, finder Herring Kommune, at der, i den konkrete sag, ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til Nissum Fjord. Derfor forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Nissum Fjord.

Herring Kommune vurderer på den baggrund, at den maksimale merbelastning pr. år ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Nissum Fjord og næppe målbar. Dermed vurderer Herring Kommune, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Samlet vurderer af kvælstofudvaskningen

Herring Kommune vurderer ud fra det ovenstående, at det ansøgte projekt, i kumulation med andre planer og projekter, ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000-områder i Nissum Fjord.

²⁰ Fra tabel 2.4.8, nuværende og fremskrevet kvælstofbelastning, Kilde: Vandplan, 1.4 Nissum Fjord, Miljøstyrelsen, dec. 2011

²¹ Omkring 80 % af den samlede næringsstofførsel til Nissum Fjord løber ind i Felsted Kog. Kilde: forslag til Vandplan, 1.4 Nissum Fjord

Herning Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante marine recipienter, idet alle arealerne ligger udenfor nitrat klasse 1-3 og dermed er robuste. Endvidere viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for nitrat til Natura 2000-området Nissum Fjord i forhold til overfladevand er overholdt.

Fosfor

Fosforoverskud

I henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug²², har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor.

– For arealer på drænede lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).

– For arealer på drænede lerjord, hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0, stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).

– På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende Fe/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).

– For arealer på drænede lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance (Fosforklasse 3).

Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning.

Udbringningsarealer i opland til Nissum Fjord

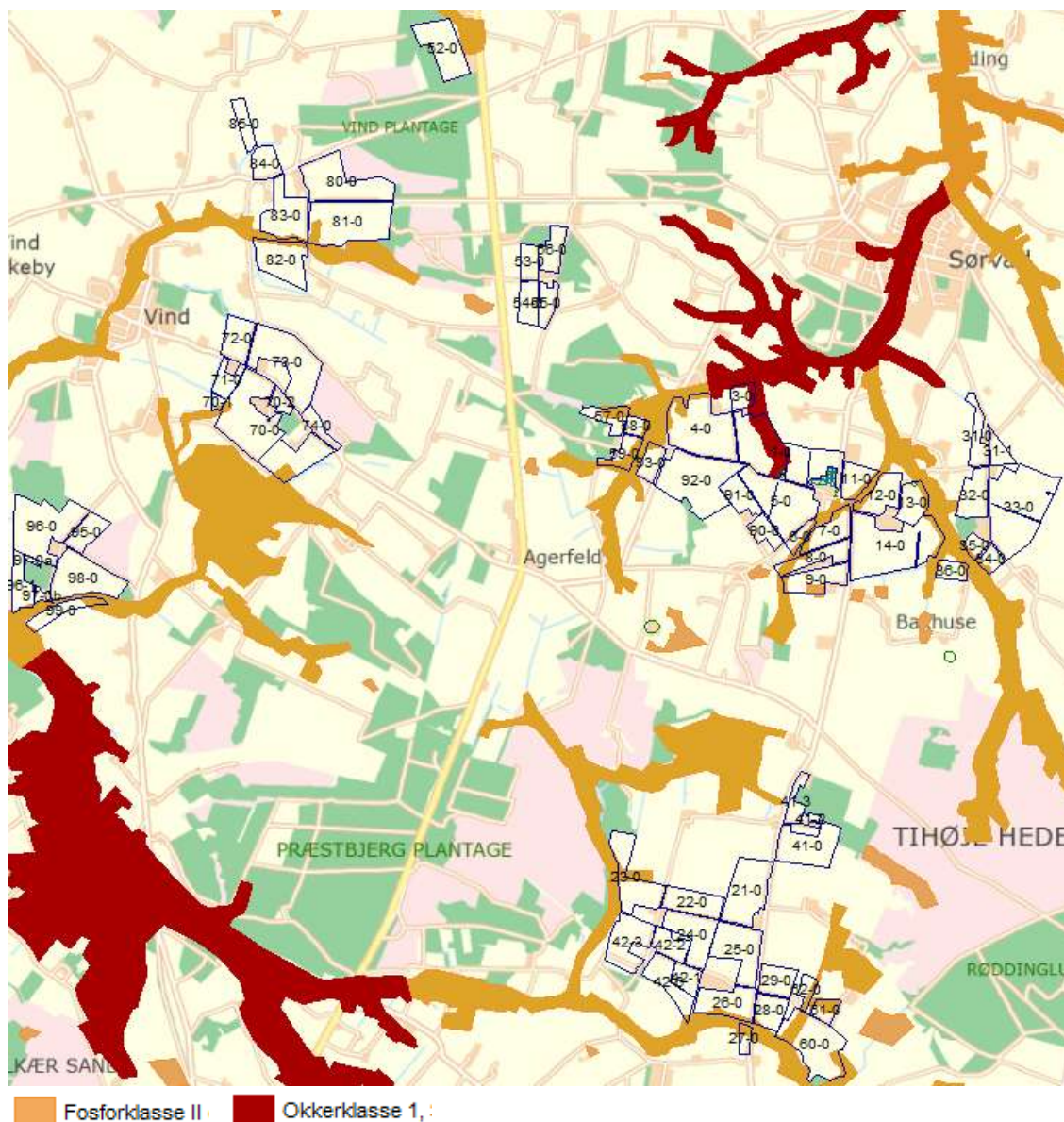
Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor²³.

Nogle af udbringningsarealerne ligger i et lavbundsområde, men mark nr: 27-0, 34-0, 35-0, 36-0, 58-0, 59-9 og 99-0 er hverken drænede eller grøftede. Ansøger har indsendt en erklæring på dette til Herning Kommune.

En del af udbringningsarealerne svarende til 27,78 ha ligger i fosforklasse II. Fosforklasse II er lavbundsarealer. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. For disse udbringningsarealer er der krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år.

²² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013 med efterfølgende ændringer

²³ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal, kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal knyttes til bedriftsniveau. Der udbringes i ansøgt drift 32,6 kg P/ha pr. år, mens der fraføres 14,7 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringningsarealer på 18,0 kg P/ha pr. år. Endvidere viser beregningerne, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha er beregnet til 18,0 kg P/ha/år. Derved er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Fosforpåvirkningen af Nissum Fjord

Nissum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor²⁴. Ifølge Miljøstyrelsens WIKI vejledning²⁵ findes der p. t. ikke beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til udbringningsarealerne og tab af fosfor til vandmiljøet.

²⁴ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

²⁵ Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, løbende opdatering.

Tilføres der mere fosfor til udbringingsarealerne, end der fratrækkes med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen²⁶. Derfor er beskyttelsesniveauet²⁷ for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000-vandområder, som er overbelastet med fosfor, fastsat ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt.

Beskyttelsesniveau

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra udbringingsarealernes fosfortal²⁸, jordtype og dræningsforhold samt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrbrugene. Heri er det forudsat, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende. Dyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord er faldende.

Herning Kommune vurderer derfor, at fosforoverskuddet kan beregnes som foreskrives i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Beregning af fosforoverskud

Det kan ikke kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten. Derfor skal fosforoverskuddet vurderes ud fra en "worst case" situation, jævnfør WIKI-vejledningen. Miljøstyrelsen foreslår at kommunerne bruger følgende grundlag og parametre ved den endelige vurdering:

I landbrugsjord ophobes der i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm jordlag. Der tabes i gennemsnitligt 0,2 kg P/ha. Fra landbrugsarealer tabes der maksimalt 1 kg P/ha, mens der på udyrkede arealer tabes ca. 0,08 kg P/ha.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Nissum Fjord

Nedenstående beregninger af fosforbelastningen til Nissum Fjord er baseret på et eksempel fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vurderer, at påvirkning af fosfor under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne måles.

Belastning af vandplansområde	Oplandsberegning	
	Hele Nissum Fjord	Felsted Kog
Samlet areal i oplandet	167.876 ha	120.251 ha
Opdyrket areal i oplandet (68 % af samlet areal)	$167.876 \text{ ha} \times 0,68 = 114.156 \text{ ha}$	$120.251 \text{ ha} \times 0,68 = 81.771 \text{ ha}$
Fosforbelastning fra dyrket areal i oplandet (0,2 kg P/ha)	$114.156 \text{ ha} \times 0,2 \text{ kg P/ha} = 22.831 \text{ kg P}$	$73.353 \text{ ha} \times 0,2 \text{ kg P/ha} = 16.354 \text{ kg P}$
Fosforbelastning fra udyrket areal i oplandet (0,08 kg P/ha)	$53.720 \text{ ha} \times 0,08 \text{ kg P/ha} = 4.298 \text{ kg P}$	$46.898 \text{ ha} \times 0,08 \text{ kg P/ha} = 6.542 \text{ kg P}$
Fosforbelastning fra øvrige kilder (bebyggelse)	²⁹ 17.100 kg P	$17.100 \text{ kg P} \times (120.251/167.876) = 12.255 \text{ kg P}$
Fosforbelastning i alt fra oplandet	44.229 kg P	35.151 kg P

²⁶ Herunder transportveje for fosfor i form af dræn og lign.

²⁷ jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

²⁸ Jordens fosfortal er en indikator for fosforpuljens størrelse.

²⁹ Tabel 2.2.2, Vandplan – Hovedvandområde Nissum Fjord (2010), Miljøministeriet

Ejede og forpagtede arealer	Ansøgt drift
Ansøgt udbringningsareal	511,62 ha
Fosforoverskud pr. ha, jf. ansøgning	18,2 kg P/ha
Procentvis forøgelse i godkendelsesperioden	18,0 kg P x 8 år = 144,0 kg P 144,0 kg P / (2.000 kg P/100) = 7,2 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget	511,62 ha x 1 kg P/ha x 2,8 % = 36,84 kg
Husdyrbrugets andel af fosforbelastningen	Samlet resultat (procent)
Husdyrbrugets andel i Felsted Kog	36,84 kg P x 100 / 35.151 kg P = 0,10 %
Husdyrbrugets andel i Hele Nissum Fjord	36,84 kg P x 100 / 44.229 kg P = 0,08 %

Det ansøgte har beregningsmæssigt en fosforudvaskning svarende til henholdsvis 0,10 % af den udvaskning til Felsted Kog og 0,08 % af den udvaskning til hele Nissum Fjord.

På baggrund af dette vurderer Herning Kommune, at udvidelsen ikke i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Nissum Fjord / Felsted Kog.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Herning Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt, da husdyrbrugets påvirkning i godkendelsesperioden på 8 år er under 1 %.

Påvirkning af natur

Samlet deposition siden 2007

For at vurdere om den samlede merdeposition, fra nudriften 1. januar 2007 til og med den ansøgte udvidelse i denne godkendelse, har en negativ virkning på nærliggende naturområder, er der lavet beregninger på to områder, som Herning kommune har foruddefineret. Der er i beregningerne taget udgangspunkt i ansøgningsskema nr. 67725 af 19. august 2014, hvor nudriften er ændret til produktionen pr. 1. januar 2007 og den ansøgte produktion, som den ser ud i denne godkendelse, er ansøgt drift.

Udvidelse af svineproduktion fra 233,88 DE til 486,41 DE vil medføre en meremission på 1.356,49 kg N/år til en samlet emission på 5247,00 kg N/år. Baggrundsbelastningen i området er fastsat til 17,2 kg N/ha (2011-værdier).

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen (30 % reduktion på udvidelsen i forhold til referencestaldsystem).

Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 1.264,24 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra produktionen efter udvidelsen bliver på 6.139,49 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 761,33 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde kravet.

Herning Kommune vurderer, at med den valgte staldtype, det etablerede gyllekøleanlæg og foderkorrektion overholder staldanlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

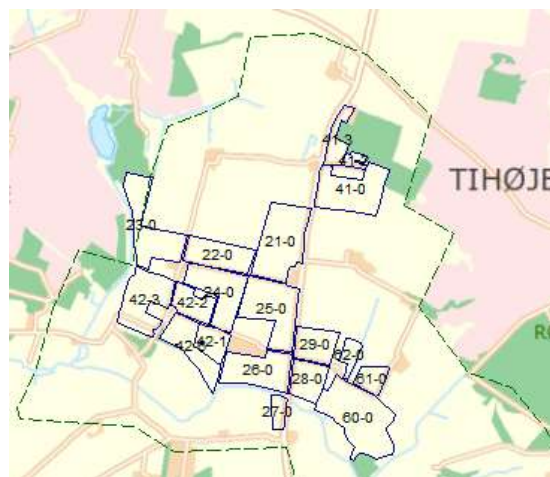
Arealstatus

Udbringingsarealerne er på i alt 511,62 ha, alle ejede og forpagtede. Ejendommen, der er konventionel drevet, har et harmonikrav på 1,4 DE/ha. Der udbringes i alt 706,39 DE husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. Dette svarer til en udbringning på 1,38 DE pr. ha. Det vurderes, at harmonikravet er overholdt.

Spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Nogle af udbringingsarealerne er beliggende i områder, der i Herning Kommuneplan 2013-2024 er udpeget som spredningskorridor. De ligger i Faunapassage vest for Præstbjerg og i Faunapassage øst for præstbjerg. Der sker ingen ændringer i dyrkningen af arealerne og derfor vurderer Herning Kommune, at anvendelsen af arealerne ikke vil påvirke faunapassagen negativt.

Spredningskorridor

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Ammoniakemission fra anlæg, påvirkning af naturområder

Hovedparten af ammoniakemissionen fra et husdyrbrug vil på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition (kvælstofnedfald), som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for cirka 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Jævnfør husdyrloven må der ikke foretages ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, der ligger mindre end 10 meter fra de naturtyper, som er omfattet af § 7 hvis det pågældende projekt giver anledning til øget ammoniakfordampning fra produktionsanlægget. Derudover fremgår af bilag 3 i bekendtgørelsen om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013, hvor meget ammoniakdeposition fra et produktionsanlæg der må afsættes på nærmere definerede § 7 naturtyper.

Der skal således foretages en vurdering af:

1. **Totaldepositionen** på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1 nr. 1 beliggende indenfor Natura 2000-områder – en række nærmere bestemte naturtyper samt heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. (**Kategori 1-natur**)
 2. **Totaldepositionen** på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1, nr. 2 beliggende udenfor Natura 2000-områder – Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. (**Kategori 2-natur**)
- Merdepositionen** af øvrige ammoniakfølsomme naturtyper efter konkret vurdering – øvrige heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (**Kategori 3-natur**)

Beskrivelse af natur

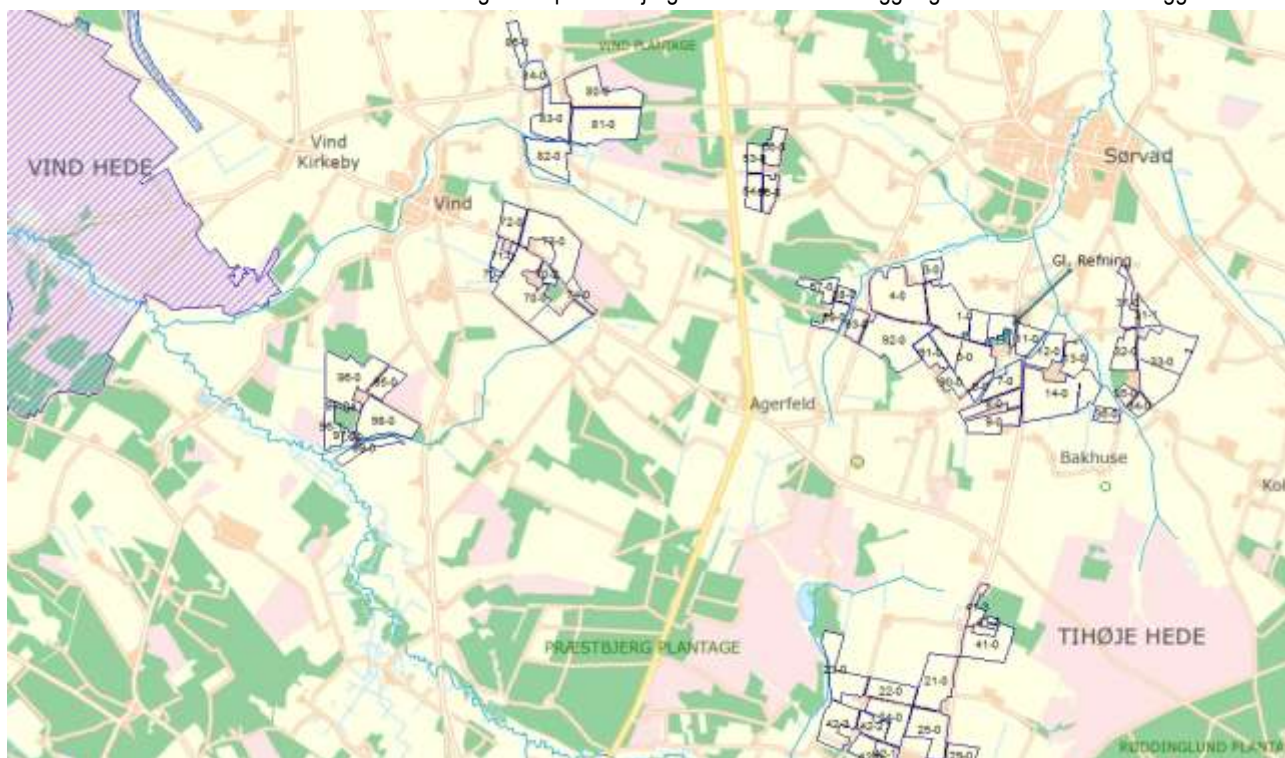
Kategori 1 natur:

Natura 2000-landområder

EU har udpeget terrestriske naturområder, som set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Såfremt marken er helt eller delvist beliggende indenfor habitatafgrænsningerne, skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste Natura 2000 område er H57 "Heder og klitter på skovbjerg Bakkeø". Området ligger godt 6 km. vest for anlægget.

Heder og Klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede er udpeget som Natura 2000 område N64, samt EF-habitatområder H57 og H225. Natura 2000-området ligger cirka 6 km syd for husdyrbruget og cirka 0,6 km fra nærmeste udbringningsareal.

Området er beliggende i et landskab, der var isfrit under sidste istid. Dets hovedlinjer er skabt af moræneaflejringer fra næstsidste istid – de såkaldte bakkeøer - og af smeltevandsfloderne under sidste istid, der både havde udgravende og aflejrende effekt. Ormstrup Hede ligger op til Idom Å, der afgrænser heden mod øst. Området på Skovbjerg Bakkeø består af 6 adskilte arealer: Nørre og Sønder Vosborg Hede, Vind Hede samt 3 arealer ved Kronhede

Området er domineret af indlandsklitter i mosaik med tør og våd hede. I den sydlige del af Vind Hede findes en række egekrat, som menes at være nogle af de sidste rester af de skove, der engang dækkede hele området. I områdets sydlige del ligger spredte klitter. Jordbunden består helt overvejende af morænesand og flyvesandsområder (klitter). Vegetationen domineres af hedelyng med indslag af revling og andre dværgbuske. På Vind Hede kan man finde spændende planter som vår-kobjælde og cypresulvefod. Idom Å er et af landets reneste og mest uforstyrrede vandløb. Langs Idom Å findes derudover det store hedeareal både enge, moser og rigkær. Åen og de omgivende arealer danner levested for odder. Der er desuden fundet en lille bestand af stor vandsalamander i et vandhul i området.

Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af naturtyper:

Nr.	naturtype	Nr.	naturtype
2310	Indlandsklitter med lynch og visse	4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelynch
2320	Indlandsklitter med lynch og revling	4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
2330	Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene	5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger	7140	Hængesæk
3160	Brunvandede søer og vandhuller	7150	Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
3260	Vandløb med vandplanter	7230	Rigkær
		9190	Stilkegeskove og -krat på mager sur

Derudover er følgende dyrearter en del af udpegningsgrundlaget:

Nr.	Art	Nr.	Art
1096	Bæklampret	1166	Stor vandsalamander
1106	Laks	1355	Odder

De heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, som er udpeget til habitatområde er enten A-målsatte eller B-målsatte i Herning Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte naturområder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. For B-målsatte naturområder er målet, at der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv. Baggrundsbelastningen for området er i forvejen på 15 kg N/ha .

Herning Kommune vurderer, at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt på grund af den lange afstand og placering vest for arealerne.

Beskyttelsesniveau og kumulativ effekt

Der er ved beskyttelsen af kategori 1 natur indbygget en kumulationsmodel. Der tages derved højde for den akkumulerede effekt af produktionen i naturområdet. Niveaulet for maksimal totaldeposition af et kategori 1 naturområde afhænger således af antallet af husdyrbrug i nærheden.

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1.000 meter.

Beskyttelsesniveauet fastsættes ud fra antal husdyrbrug i nærheden efter følgende model:

Antal øvrige brug	Maksimal totaldeposition
>1 husdyrbrug udover husdyrbruget der ansøger	0,2 kg N/ha pr år
1 husdyrbrug udover husdyrbruget der ansøger	0,4 kg N/ha pr år
0 husdyrbrug udover ansøger	0,7 kg N/ha pr år

På grund af afstanden på cirka 6 km samt en totaldeposition på 1,2 kg N/ha/år i en afstand på 450 meter N (Beskyttet mose) er det vurderet, at en eventuel N-deposition fra Løgagervej 6, Sørvad på Natura 2000 Området ikke vil overskride grænsen på 0,4 kg N/ha/år (jvf ovenstående tabel), hvorfor der ikke er lavet en naturberegning til Natura 2000 Området.

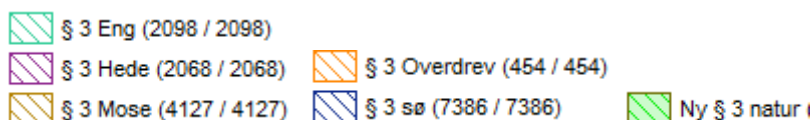
Herning Kommune vurderer, at grundet den lange afstand, vil udvidelsen og ændringen af svineproduktionen ikke have nogen væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Kategori 2 og 3 natur:

Beskyttelsesniveau og kumulativ effekt

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveau for kategori 3 natur er ligeledes max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år dog kan kommunen tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Anlæg

Følgende naturområder ligger indenfor 1000 meter fra anlægget:

Område	Natur	Kategori	Merdeposition (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
1	B-målsat mose- og engområde langs Lundbæk cirka 600 meter N-NV for anlægget	3		
2	C-målsat mose- og engområde langs Vognstrup Bæk cirka 450 meter Ø for anlægget	3	0,3	1,2
3	Ny/overset eng cirka 50 meter SØ for anlægget	-		
4	Ny/overset eng cirka 100 meter SV for anlægget	-		

Der er foretaget depositionsberregning via det elektroniske ansøgningssystem. Der er anvendt fiktivt skema nr. 67725.

Vurdering

Anlæg

Herning Kommune vurderer, at en samlet udvidelse af svineproduktionen på Løgagervej 6, 7550 Sørvad 233,88 til 486,41 DE ikke vil N-belaste den omkringliggende natur mere, end det kan tåle.

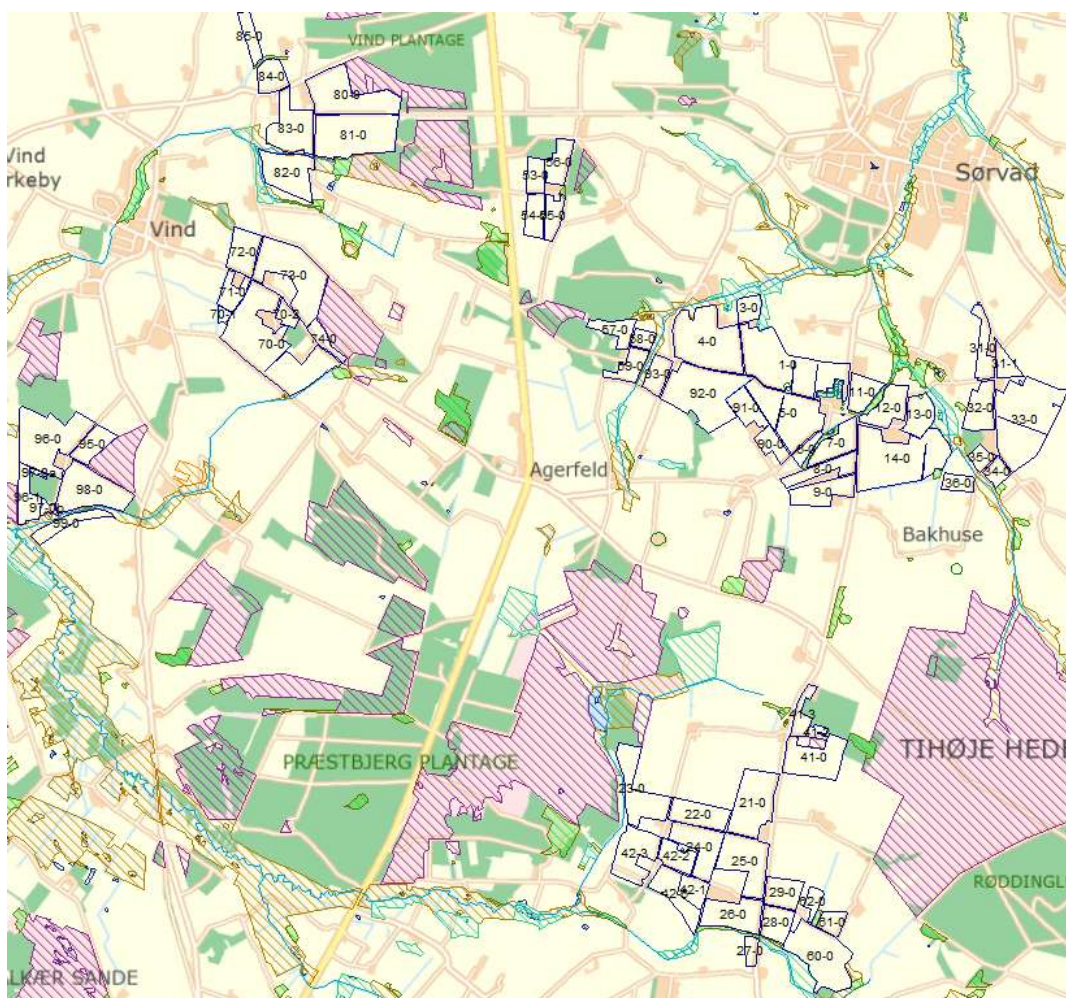
Nærmeste § 3 beskyttet natur er to nye/oversete enge³⁰ beliggende hhv. 50 meter SØ og 100 meter SV for anlægget. Der er ikke lavet beregning til engene, da artslisten består af næringstolerante arter, og idet en meremission på 1.356,49 kg N/år ikke vurderes at medføre en merbelastning, der vil påvirke engenes eksisterende tilstand væsentligt.

Kategori 3- natur

En mose langs Vognstrup Bæk cirka 450 meter Ø for anlægget merbelastes med 0,3 kg N/ha/år. Dette ligger inden for det fastsatte beskyttelseskriterie på 1 kg N/ha/år, og vurderes ikke at medføre mere N-belastning, end mosen kan tåle.

Arealer

Der er ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealerne. Alle arealer har tidligere været anvendt som udbringningsareal til husdyrgødning. Flere af udbringningsarealerne ligger op til beskyttet natur. Der er ikke konstateret bilag 4 arter omkring udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes, at de lever i de omkringliggende naturområder (hede, eng og mose). Det anbefales derfor, at udbringning af gylle ikke sker i vejrs med risiko for afdrift.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen og ændringen på svinebruget ikke vil medføre en forøgelse af N-depositionen i de omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er for at overholde ammoniakemissionskravet anvendt gyllekøling og foderkorrektion ved fodring af slagtesvinene, som reducerer indholdet af kvælstof i husdyrgødningen og dermed reducere ammoniakemissionen fra dyreholdet. Derudover gøres dybstrøelsen direkte ud og pløjes ned, hvilket ligeledes reducerer ammoniakfordampningen.

30 Jf. Naturstyrelsens nationale opdatering af § 3 natur

Samlet vurderer Herring Kommune, at naturområderne beskyttet af § 3 og § 7 ikke påvirkes væsentligt ved udvidelsen og ændringen af svinebruget.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets³¹ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter, observeret i Herring Kommune eller på lokaliteter i Midtjylland gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Damflagermus, vandflagermus og sydflagermus er observeret ved Gødstrup Sø. Flagermus raster, overvintrer og kan yngle i huller, sprækker eller under løstsiddende bark på gamle træer, i bygninger og lignende eller i huler. Disse flagermus jager over åbent vand ved søer og langs vandløb, samt åbne hedestrækninger. Læhegn, bryn, bræmmer og diger fungerer som ledelinjer fra rasteområdet til fourageringsområdet, og skal helst forblive intakte uden afbrydelser, for at fungere optimalt.

Odderen forekommer mange steder i Herring Kommune og har en gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken.

Grøn mosaikguldsmed er i Herring Kommune observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg. I sin cyklus er arten afhængig af planten Krebseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb med krebsklo. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved krebsklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleguldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herring Kommunes ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylleholdere/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

Birkemus er registreret i Herring Kommune i 2001, hvor den blev fundet nær Gødstrup sø ved Tjørring. Om sommeren yngler og raster birkemusen i digeskel, lysåben, ældre skov med tæt urvegetation, kratbevoksede moser, fugtige enge, udyrkede marker eller ekstensivt dyrkede marker. Birkemusen går i dvale fra oktober til maj, så pløjning og gravearbejde kan ødelægge reden, der befinder sig i 20 – 40 cm's dybde.

Padde: Løgfrø, Strandtudsen, Stor vandsalamander og spidssnudet frø findes spredt ud over det meste af Danmark, og kan således forekomme på lokaliteter i Herring Kommune. Arterne yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Der er ikke registreret ansvarsarter på eller omkring udbringningsarealerne.

³¹ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Der er registreret få vandhul på eller ved nogle af udbringningsarealerne. Da vandhullet ligger mere end 9 meter fra det dyrkede markareal, vurderes det, at dyrkningen af marken ikke har en negativ påvirkning på de nævnte arter.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er nogen aktuelle registreringer af habitatdirektivets bilag IV i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne. Endvidere vurderer Herning Kommune, at da alle udbringningsarealerne tidligere har været anvendt til landbrugsdrift og dermed ikke indebærer opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringningsarealer, vil landbrugsdriften af disse arealer i ansøgt drift ikke have en væsentlig negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegnings fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil anlæggets og udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegninger af kulturmiljø, fredninger mm., der er registreret i området.

Staldanlægget

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder eller fredede områder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Fortidsminder eller beskyttede diger
- kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Geologiske interesseområder
- Skovrejsning

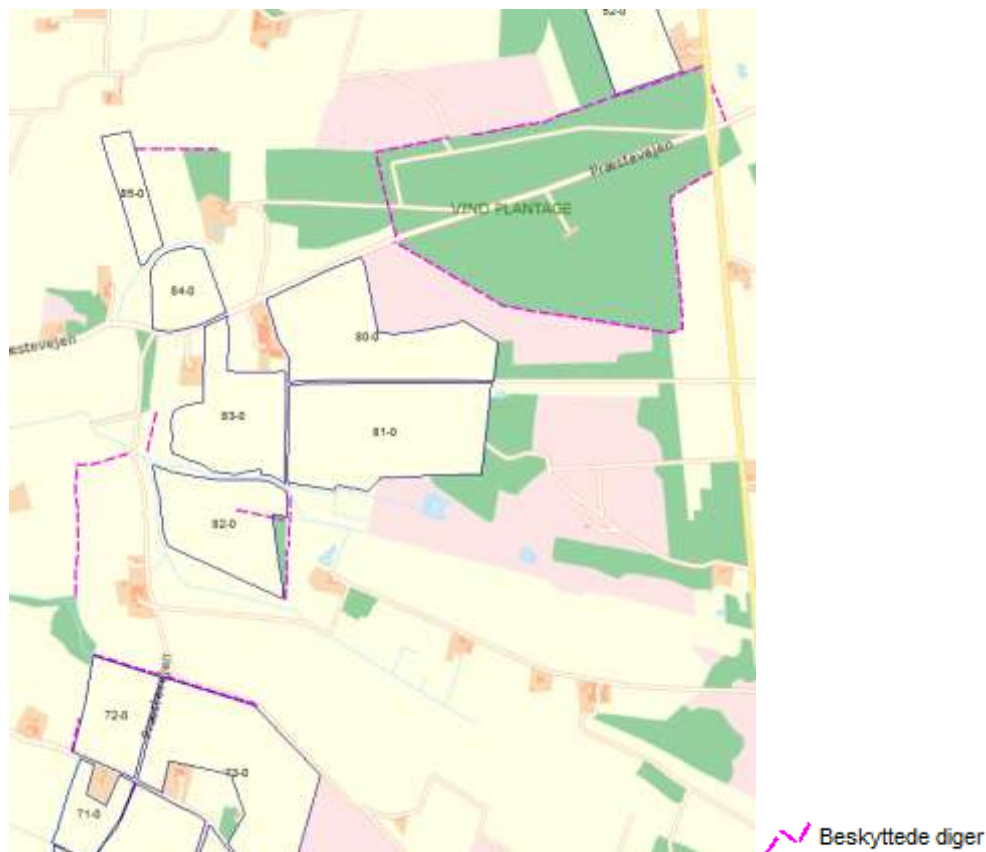
Udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er ikke beliggende indenfor:

- Fredede områder
- Skovrejsning

Fredede fortidsminder

Der er registreret beskyttede diger indenfor eller op til udbringningsarealerne: 52-0, 72-0, 73-0, 82-0 og 85-0

Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer, eller har fungeret, som hegn og har, eller har haft, til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, der både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

- Jf. Museumslovens § 29a må digerne ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.
- Jf. museumslovens § 29f må der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

Gravhøje

Der er registreret fredede gravhøje ved mark 95-0

og mark 25-0

og mark 31-0, 31-1, 32-0 og 33-0

- Fredede fortidsminder
- ✕ Fredede fortidspunkt (

Der gøres der opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven³² ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem.

³² Museumslov, nr. 1505 af 14/12 2006

Mange af udbringningsarealerne ligger i et landskabeligt interesseområde. Området er udpeget i Herning Kommuneplan 2013-2024. Ifølge kommuneplanen udelukker varetagelsen af de landskabeligt værdifulde områder ikke landbrugsdrift, idet landbruget ofte vil være med at bibeholde de landskabelige værdier. Derfor har udpegningen ingen betydning for arealdriften.

Herning Kommune vurderer, at selvom bedriften er beliggende i et kulturarvsareal med mange gravhøje og diger, så har udvidelsen og ændringen af husdyrholdet umiddelbart ingen betydning for kulturmiljøet.

Gennemgang af BAT for Gl. Refning, Sørvad

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, er det Herning Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notatet for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for Gl. Refning, Sørvad blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til § 12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning³³ version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor management:

Der sker ingen ændringer i management på ejendommen. Forholdet er derfor tilstrækkelig vurderet i miljøgodkendelsen af 7. juni 2010.

³³ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

BAT – Foder

Der sker ingen ændringer i foderproduktion og anvendelse på ejendommen. Forholdet er derfor tilstrækkelig vurderet i miljøgodkendelsen af 7. juni 2010.

BAT på fosfor i forhold til de vejledende emissionsgrænseværdier

BAT på fosfor beregnes ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier udarbejdet af Miljøstyrelsen i 2010.

Beregning af BAT-niveau:

Antal dyr/dyregruppe	Dyreenheder	Emissionsgrænseværdi Kg P/DE ab lager	Total Kg P for dyregruppen
1.800 søer	420,94	23,0	9.681,62
190 søer på dybstrøelse i løbe- dræg. stald	31,02	2,4	74,50
2.000 smågrise	9,11	27,8	253,26
2.000 slagtesvin	56,37	20,5	1.155,59
Total BAT emissionsniveau for projektet			11.164,97
Projektets aktuelle fosforemission			10.536,66
BAT-niveauet er overholdt med			628,31

Ifølge Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier (Maj 2011) for konventionelle svinebrug skal det samlede P ab lager fra søer, smågrise og slagtesvin for det ansøgte projekt være på maksimum 11.164,97 kg P. Af ansøgningen fremgår det at der er en samlet fosforemission på i alt 10.536,66 kg P i ansøgt drift. BAT-niveauet for fosfor er dermed overholdt.

Herring Kommune vurderer samlet, at ansøger lever op til BAT indenfor fodring af besætningen.

BAT – Staldindretning

Ifølge Herring Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

BAT Staldsystem

- Ammoniakemissionen skal leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier

Miljøstyrelsen vejledende emissionsgrænseværdier

Dyrekategori	Vægt	BAT	Korrektion	Antal dyr	kg N/år
Årssøer (ny farestald, løsdrift, delvis spaltegulv)		2,53 x 0,3		360	273,24
Årssøer (eks farestald, løsdrift, delvis spaltegulv)		1,08		1440	1.555,20
Årssøer (ny drægtighedsstald, delvis spaltegulv, løsgående)		2,53 x 0,7		650	1.151,15
Årssøer (eks løbestald, dybstrøelse, løsgående)		2,51		190	476,90
Årssøer, (eks drægtighedsstald delvis spaltegulv, løsgående)		2,11		960	2.025,60
Smågrises (eks toklimastald, delvis spaltegulv)	7,5 - 30	0,043	0,89421	2.000	76,90
Slagtesvin (ny slagtesvinestald, delvis spaltegulv 50-75 %)	30 - 107	0,30	1,01777	2.000	610,66
Sum					6.169,65

Vægtkorrektion for smågrise:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,77 + 0,1733 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 510$

Vægtkorrektion for slagtesvin:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,77 + 0,1733 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 2838$$

Miljøstyrelsens vejledende BAT-niveau indeholder ingen oplysninger om løsgående søer i eksisterende farestalde. Det er ikke proportionelt at anvende faktoren for farestalde med kassestier, da ammoniakfordampningen for løsgående er højere. Det samme er tilfældet med løsgående drægtige søer.

BAT-niveauet for søer i eksisterende farestalde i løsdrift er derfor fastsat af Herring Kommune ud fra forholdsregning mellem den faktiske udledning for henholdsvis løsgående (1,87) og kassestier (1,30) og sammenlignet med den af miljøstyrelsens fastlagte niveau for kassestier (0,75). Herring Kommune vurderer, at dette niveau vil svare til det, som er muligt at hente via foderoptimering.

Det betyder, at Herring Kommunes BAT-niveau for løsgående årssøer i eksisterende farestalde i dette tilfælde bliver $(0,75 / 1,30) \times 1,87 = 1,08 \text{ kg N/år}$

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 6.139,49 kg N/år, og ejendommen overholder derved Herring Kommunes BAT niveau på 6.169,65 kg N/år.

BAT – Forbrug af vand og energi

Det forventede vandforbrug før og efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt vandforbrug	Nudrift m ³	Ansøgt m ³
Drikkevand	8.095 m ³	12.523 m ³
Vaskevand	486 m ³	702 m ³
Vandspild	127 m ³	180 m ³

oversigt over energiforbrug på ejendommen

Årligt forbrug	Nudrift	Ansøgt
Diesel olie	45.000 liter	50.000 liter
Elforbrug	350.000 Kwh	425.000 kwh

Transport

Oversigt over antal transporter per år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Foder fra foderstof	2 x månedligt	2 x månedligt
Handelsgødning	4	4
Frøgræs / halm / korn sælges fra ejendommen	42 træk halm / årligt 10 træk / årligt 10 træk / årligt	42 træk halm / årligt 10 træk / årligt 10 træk / årligt
Transport af smågrise fra ejendommen	1 læs søer og 2 læs smågrise hver 3. uge	1 læs søer og 2 læs smågrise hver uge
Diesel	10 x årligt	10 x årligt

Fast besøg af dyrlæge	1 x månedligt	1 x månedligt
DAKA	1 x ugentligt	1-2 x ugentligt
Transport af gylle (gyllevogn)	360	566
Transport af afgasset gylle fra Måbjerg (lastbil)	115	115
Fragtmand	2 x ugentligt	2 x ugentligt
I alt	755	1.051

Selvom der sker en forøgelse af energi, vand og transporter, så vurderer Herning Kommune, at ved daglig fokus på forbrug, så overholder ejendommen Herning Kommunes BAT-niveau.

BAT – Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Der sker ingen ændringer i måden husdyrgødningen opbevares og udspreddes på. Forholdene er derfor vurderet i miljøgodkendelsen af 7. juni 2010.

Fravalgte BAT-virkemidler

Den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak på ejendommen GI Refning er beregnet til 6.169,65 kg N/år. Den reelle ammoniakemission på ejendommen er 6.139,49 kg N/år i ansøgt drift. Dermed overholder Morten Bjerre Nielsens bedrift det beregnede BAT-niveau. Ligeledes overholdes det BAT-niveauet for fosfor.

Gylleseparation

- Anvendelse af separation udløses som oftest af et ønske om at reducere harmoniarealet til produktionen. Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området fravælges denne løsning.

Gylleforsuring

- Forsuring af svinegylle er beskrevet i Teknologiblad "Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde" 20-12-2010. Der er behov for en undersøgelse af gylleforsuringsanlæg i drift i sostalde. Specielt kan der være behov for at undersøge driften, når større halmmængder anvendes. Der er linespil i drægtighedsstaldene, hvilket umuliggør anvendelsen af gylleforsuring i staldene. Teknologiens effekt er i det konkrete projekt vurderet at være væsentlig større end nødvendigt for at bringe ansøgningen i balance. Økonomien i forsuringen opretholdes af, at man selv kan udnytte det ekstra kvælstof i marken, og da gyllen afsættes til forpagter, forsvinder denne fordel. Gylleforsuring er forbundet med en risiko for skader på bygningsdelene, når der er tale om eksisterende stalde, hvor der ikke kan gives sikkerhed for at gyllekanalernes beton, kan modstå syrepåvirkningen. Endvidere er der krav om at al transport af gylle til/fra forsuringsanlægget foregår i trykprøvede og -godkendte rør, -det er desværre vanskeligt at få trykprøvningsattest på gyllerør i ældre staldkomplekser. Dette sammenholdt med en økonomisk større investering, - anslået 1.000.000 kr. og en årlig udgift til drift og afskrivning på 200.000 kr. betyder at forsuring er en af de teknisk og økonomisk tunge virkemidler.

Biologisk luftvasker

- Biologisk rensning af ventilationsluft kan reducere emissionen af ammoniak og lugt fra svinestalde. Effekten er dog ikke dokumenteret i forbindelse med rensning af ventilationsluft fra sostalde, og det vides ikke, om man kan forvente samme reduktionsgrad, som der er fundet i forbindelse med rensning af ventilationsluft fra slagtesvinestalde. Danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, idet det påvirker rensningseffektiviteten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af blandt andet dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd. Muligheden for luftrensning er undersøgt på ejendommen. Der er regnet på en luftrenser fra Munthers. Investeringen ville løbe op i 1.5 mio kr. Det er meget usikkert om luftrensning på dette anlæg vil være muligt, og hvor stor effekten i givet fald ville være, da der er tale om en drægtighedsstald med naturlig ventilation. Det ville betyde, at luftrensere

skulle kobles på gulvudsug og gardinerne hermetisk lukkes i vintermånederne, da luften skal blive i stalden, hvis man skal kunne rense på den. Stalden er åben i kip. Dette ville også skulle lukkes. Der ville være mest fornuft i at rense på drægtighedsstalden, da det er her de største ammoniakmængder er. Usikkerhederne og den meget store omkostning har betydet, at luftvaskeren er fravalgt. Det ville være samme problemstilling med en biologisk luftvasker.

Kemisk luftvasker

- Luftmodstanden gennem filteret og driften af vandpumper mv. medfører et øget energiforbrug afhængigt af luftrensere og mængden af luftrensning. Der er ikke foretaget afprøvninger af kemisk luftrensning med syre i forbindelse med sostalde i Danmark, hvorfor der ikke foreligger oplysninger om forbruget af energi eller vand til luftrensning ved denne staldtype. De økonomiske beregninger er derfor foretaget på baggrund af oplysninger fra leverandør. Muligheden for luftrensning er undersøgt på ejendommen. Der er regnet på en luftrenser fra Munthers. Investeringen ville løbe op i 1.5 mio kr. Det er meget usikkert om luftrensning på dette anlæg vil være muligt, og hvor stor effekten i givet fald ville være, da der er tale om en drægtighedsstald med naturlig ventilation. Det ville betyde, at luftrensere skulle kobles på gulvudsug og gardinerne hermetisk lukkes i vintermånederne, da luften skal blive i stalden, hvis man skal kunne rense på den. Stalden er åben i kip. Dette ville også skulle lukkes. Der ville være mest fornuft i at rense på drægtighedsstalden, da det er her de største ammoniakmængder er. Usikkerhederne og den meget store omkostning har betydet, at luftvaskeren er fravalgt.

Benzoesyre

- Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin. Med 2014 prissætning af Benzoesyre vil omkostningen udgøre ca. 10 kr./produceret gris fra 7 kg til slagt. Dette kan sammenholdes med MST's vejledning for emissionsgrænser hvor udgifter over 8 kr. pr. slagtesvin ikke vurderes proportionelt. Her er ydermere tale om en sobesætning, hvortil benzoesyre ikke er godkendt.

Ændring af ventilationsafkast

- Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone. Der er ydermere ikke ventilationsafkast på drægtighedsstaldene, hvorfra den største lugtemission kommer.

Overdækning af gyllebeholdere

- Der er tæt flydelag på gylletankene, så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog. Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn. Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Teknologien teltoverdækning er fravalgt. Teknologibeskrivelsen for overdækning beskriver, at der ikke er proportionalitet i teltoverdækninger.

Samlet vurdering af BAT

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt. For at opnå dette er der i denne godkendelse gjort en særlig indsats for BAT på staldindretning, foderop-timering og køling af gylle.

Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigt over ejendommen, nye bygninger, plansiloer osv.

Bilag 2: Oversigt over ejendommens afløbsforhold

Bilag 3: Oversigt over transportveje til udbringningsarealer

Bilag 4: Oversigt over arealer i forhold til vandløb

Bilag 1

Bruttoarealer efter Staldtype				
Nr	Bygning	Areal	Byggear	Byggesag
1	Drægtighedsstald	1.456 m ²	2003	1595
13	Drægtighedsstald	1.456 m ²	2008	2438
18	Drægtighedsstald	1.027 m ²	Planlagt byggeri	
Drægtighedsstald		3.940 m ²		
3	Farestald	1.112 m ²	2003	1595
10	Farestald	1.103 m ²	2008	2438
15	Farestald	553 m ²	Planlagt byggeri	
Farestald		2.768 m ²		
17	Fremtidig servicebygning	1.043 m ²	Planlagt byggeri	
Fremtidig servicebygning		1.043 m ²		
6	Komtørring	1.300 m ²	2006	2035
Komtørring		1.300 m ²		
2	Løbestald	1.116 m ²	2003	1595
8	Løbestald	733 m ²	2008	2438
Løbestald		1.849 m ²		
7	Maskinhus	1.040 m ²	2008	2397
Maskinhus		1.040 m ²		
14	Maskinhus / Værksted	1.040 m ²	2010	2581
Maskinhus / Værksted		1.040 m ²		
4	Mellembygning	15 m ²	2003	1595
5	Mellembygning	26 m ²	2006	2035
11	Mellembygning	34 m ²	2008	2438
12	Mellembygning	15 m ²	2008	2438
19	Mellembygning	15 m ²	Planlagt byggeri	
Mellembygning		106 m ²		
16	Slagtesvinestald	553 m ²	Planlagt byggeri	
Slagtesvinestald		553 m ²		
9	Smågrisestald	370 m ²	2006	2438
Smågrisestald		370 m ²		
Grand total		14.008 m ²		

Staldtype

	Drægtighedsstald		Maskinhus
	Farestald		Maskinhus / Værksted
	Fremtidig servicebygning		Mellembygning
	Komtørring		Slagtesvinestald
	Løbestald		Smågrisestald

Bilag 2

TUU
S0-02-1

Erittoarealer			
Nr	Bygning	Areal	Byggesag
15	Farestald	553 m ²	Planlagt byggeri
16	Slagtesvinestald	553 m ²	Planlagt byggeri
17	Fremtidig servicebygning	1.043 m ²	Planlagt byggeri
18	Drægtighedsstald	1.027 m ²	Planlagt byggeri
19	Mellembygning	15 m ²	Planlagt byggeri
		3.190 m ²	

1	Drægtighedsstald	1.456 m ²	2003	1595
2	Løbestald	1.116 m ²	2003	1595
3	Farestald	1.112 m ²	2003	1595
4	Mellembygning	15 m ²	2003	1595
		3.701 m ²		

5	Mellembygning	26 m ²	2008	2035
6	Kornterning	1.300 m ²	2008	2035
		1.326 m ²		

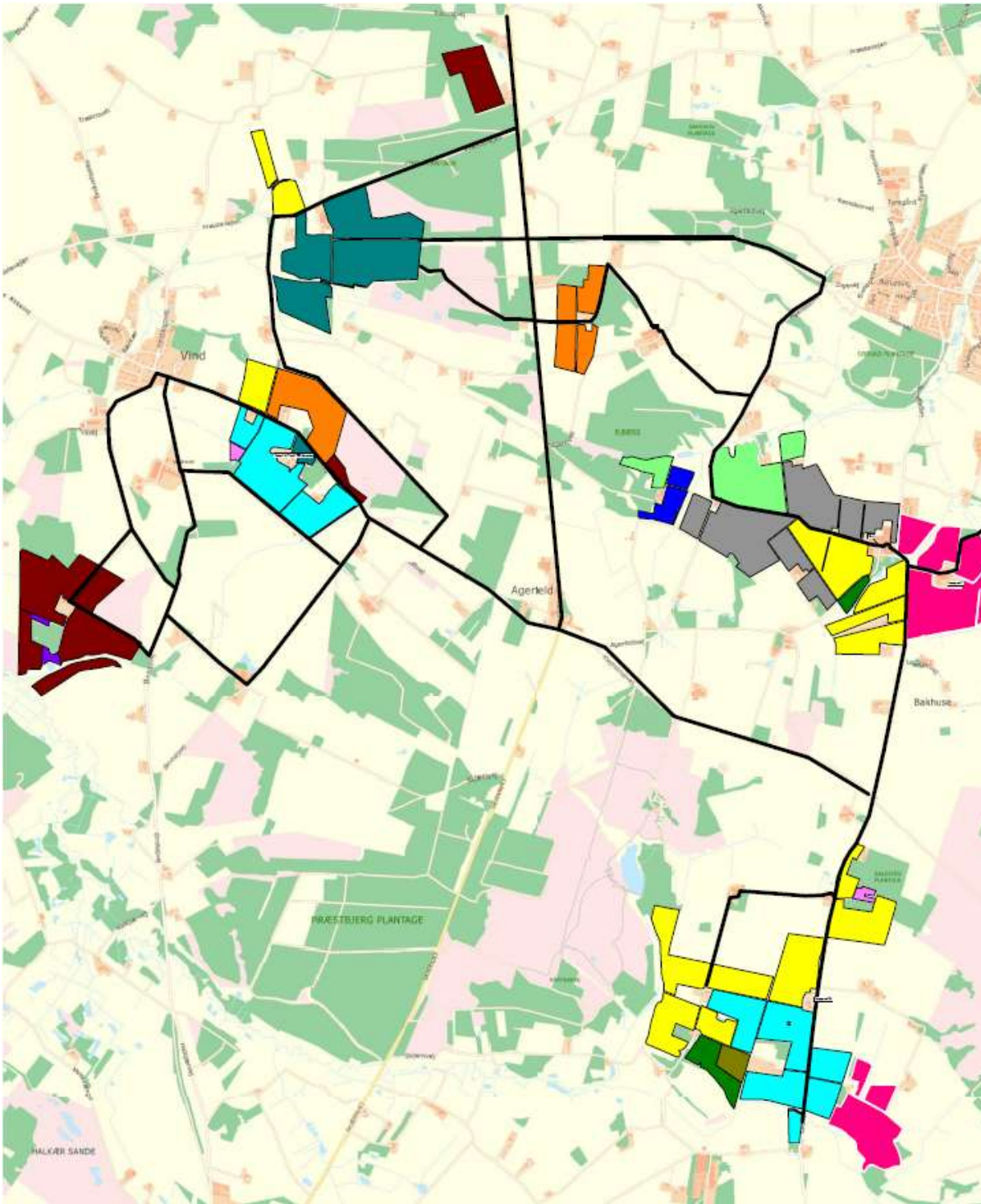
7	Maskinhus	1.040 m ²	2008	2397
		1.040 m ²		

8	Løbestald	733 m ²	2008	2436
9	Smågrisestald	370 m ²	2008	2436
10	Farestald	1.103 m ²	2008	2436
11	Mellembygning	34 m ²	2008	2436
12	Mellembygning	15 m ²	2008	2436
13	Drægtighedsstald	1.456 m ²	2008	2436
		3.710 m ²		

14	Maskinhus / Værksted	1.040 m ²	2010	2581
		1.040 m ²		
Grand total		14.006 m ²		

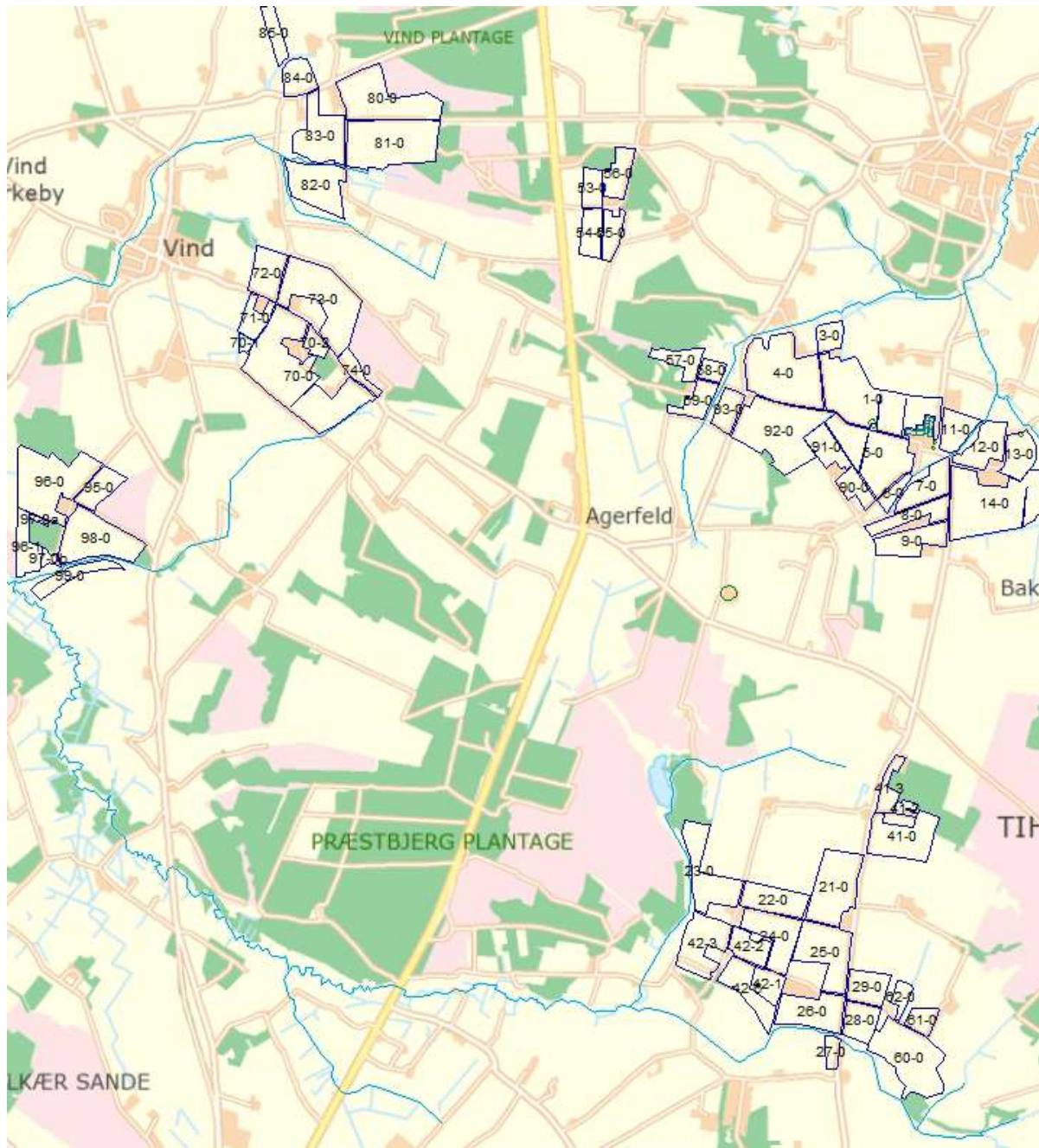

Bilag 3

Bilag 4

§ 3 vandløb